

Tärä Tikani Käne Pablokwe Nitre Corintobokrä 1 Corintios

Pablo nämane sribire juta Efesote angwane, niarakwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Corintote ye kräke. Pablo näire juta Corinto ye abko juta bäri ütiäte käkä Grecia ye känti. Ni mili 650 nämane nüne yete amne nitre ye ngätäite abko ni mili 400 abko ni klabore ni mdakwe. Pablo ara käkwe kukwe kuin Jesubtä diribare käne juto Corinto yete abko tä tikani Hechos 18.1-21 yebtä.

Pablokwe tärä ne tikani, ñobtä ñan angwane ni iti kädian nämane Cloé abko mräkä nükani basare Pabloye juta Efesote angwane, nitre tödekaka Jesubti nämane ja kwete krübäte Corinto yete amne ni kwati nämane kukwe nuene diän diän abko niebare kwe Pabloye. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti Corinto yete käkwe tärä juani Pabloye angwane, kukwe ngwianintari kwetre ie, ye abko Pablo tö namani kukwe ye kain ngäbti, aise te tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka Corinto töi diankäre amne die mikakäre.

Kukwe kwati abko, juta Corinto yete ni kwati nämane ngöbö ngwarbe mike ütiäte jae. Nitre tödekaka Jesubti ngämi tödeke Jesubti, känenkri niaratre nämane ngöbö ngwarbe keta kabre mike ütiäte jae, kä nämane jäandrän kämikani ngöbö ngwarbeye abko ngrie kwete ni mda mdabe, ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae. Kukwe yebtä Pablota blite tärä nebtä.

Erere arato, ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye känti meri bti kä ngwarbe nämane abko ben nitre brare nämane neme. Ni brare brare käkwe tödekan Jesubti angwane, dre dre nuendre kwetre ñan nämane gare ie, aise ni gure gure käkwe nünandre ño amne ni gure ñakare käkwe nünandre ño, yebtä Pablota blite tärä nebtä arato.

Mdakäre abko, ni ruäre nükani gätäre nitre tödekaka Jesubtibe juta Corintote, kä nämane kukwe dirire blo Ngöböbtä abkobtä Pablokwe kukwe tikani arato.

Pablota köbö kuin juen

¹⁻² Ti Pablo käta köbö kuin juen munye ti mräkä Sóstenebe. Ngöbö tö namani ti mikai sribire Kristo Jesu kukwei ngwianka, erere ti käräbare kwe. Ngöbötä mun gätäkä Jesukristo käbti juta Corintote ye bkäne amne mun ye ie tita tärä ne tike. Kristo Jesu köböire Ngöböökwe mun käräbare jakrä nünakäre deme. Ni kä jökräbti käta tödeke ni Dänkien Jesukristobti, käta ja di kärere ie, ye ben gwaire Ngöböökwe mun käräbare jakrä. Jesukristo abko ni Dänkien nikwe amne niaratre Dänkien arato. ³ Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jáme kwetre, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye kräke

⁴ Ja mräkätre, käre tita kuin niere Ngöböye munkrä, ñobtä ñan angwane Ngöböökwe ja moto mikani kuin munkrä Kristo Jesu köböire. ⁵ Ngöböökwe mun mikani ja di bkäne bätäkä ngwarbe krörö ja moto kuinbti: ja di biani kwe munye angwane, ütiä käräbare ñakare kwe munye,

käkwe mun mikani dite blitakäre bätäkä ngwarbe niara kukweibtä amne mun mikani töbtä kukwe bätäkä ngwarbebtä kwe. ⁶ Ngöböökwe ja di biani kri kore munye, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Kristobtä diribare tikwe, ye rabadre era mun kräke, ie Ngöbö tö namani, aise te ja di biani kri kore kwe munye. ⁷ Ngöböökwe ja di biani kore munye, aise te mutta ni Dänkien Jesukristo köböö ngibiare ngäbti angwane, mutta Ngöbö die mdei ni ke ñakare mda. ⁸ Jesukristo jatadita, ye näire mun ñan rabadre ngite niara ngwärekri, abkokäre Ngöböökwe mun mikadi nünenkä dite jabtä niara ngibiare ngäbti. ⁹ Ngöböta kukwe niere, erere tä mike täte metre jökrä. Ngöbö ye mden käkwe mun käräbare nüne kuin ketetibe ja Odei Jesukristo ni Dänkienbe.

Ñan rüdre jabe kwärikwäri

¹⁰ Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo käbti ti tö kukwe ne ribei kisere munye abko nere: Kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye, munkwe ñan ja diandrekä jenena amne munkwe nünandre jäme jabe kwärikwäri abkokäre. Erere arato, munkwe töbikadre ja kwrere jökrä amne ja rabadre ruen ja kwrere jökrä munye, käkwe ja töi mikadre ja näre jökrä, abkokäre kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye. ¹¹ Ti mräkätre tikwe, mutta ja rüere kwärikwäri abko Cloé mräkä rükaba kukwe ngwena tie, ye mdenbtä tita kukwe ne niere munye. ¹² Mutta ja rüere krörö tita niere: mun ruäre käta niere: ¡A! Tita nekete Pablokri. Mun ruäre abko käta niere: Tita nekete Apolokri, amne mun ruäre abko tä niere: Tita nekete Pedrokri, amne mun

ruäre abko käta niere: Tita neke Kristokri. Abtä munta ja rüere, nieba kwetre tie.

¹³ Yebtä abko ti tö kukwe ngwaintari munye. Munta ja denkä jene jene ni mdakri, ¿ye kwrere Kristota ya? ¡Ñakare! ¿Ti Pablo ne metani krusobtä mun kräke ya? ¡Ñakare! ¿Mun ngökani ñöte ti Pablo ne käbti ya? ¡Ñakare jire! Ne aisetet i ñakare ütiäte abkokri munta ja denkä jene jene. ¹⁴ Tikwe Crispo amne Gayo aibe ngökaba ñöte, nebti mun mda mda tikwe ngökaba ñakare ñöte. Yebtä tita kuin niere Ngöböye, ¹⁵ ñobtä ñan angwane ye kwrere mun ngökani ñöte ti käbti mun ñan rabadre niere jire chi bikakäre kri. ¹⁶ ¡An! Tikwe Estéfanas mräkä aibe ngökaba ñöte arato, yebti tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte ruen tie. ¹⁷ Tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte, ñobtä ñan angwane Kristokwe ñan ti juani ni mda mda ngökakäre ñöte, akwa bäri ti juani kukwe kuin jabtä niere kwe. Erere arato, ñan ti juani kwe kukwe kuin Jesubtä niere nuäre nuäre bikakäre töbtä, ñobtä ñan angwane tikwe bli-tadre kore angwane, Kristo krütani krusobtä nikrä dirita tikwe abko kukwe di kri ni diantarikrä abko tikwe bää mikadre ütiäte ñakare mun okwätä aisetet, ye ngäniene tikwe ñan blitaba kore.

Kukwe töbtä Ngöbökwe ñakare ja kwrere kukwe töbtä ni kä nebtäkwe

¹⁸ Nire nire tä nüne Ngöbö rüere, abtä tä nian-inte abko kräke Jesu krütani krusobtä diantarikäre, ye abko tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere ietre; akwa nire nire rabai dianintari abko kräke Jesu krütani krusobtä ni diantarikäre, ye abko kräke kukwe kuin, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko Ngöbö di kri ni diantarikrä abko garera nie.

19 Ngöbö Kukwei arato käta niere ja kwrere abko krörö:

Nitre töbtä abko tikwe töi juandi ngwarbe jökrä,
amne nitre töi ngitiekä krikri ñan rabadi
töi ngitiekä mda, aise te ni töbtä kri riadikä
jökrä, *Isaías 29.14*
abko Ngöbö Kukwei tä niere nitre bikaka töbtä
yebtä.

20 Kore ye ngwane, ¿ni töbtä era metre tärä ya? amne, ¿Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre era metre tärä ya? amne, ¿ni töbtä era metre ja kwetaka kukwe kä nebtä btä abko tärä ya? ¡Ñakare jire! Kukwe dirita ni yekwe bä töbtä, akwa era metre kukwe ye abko kukwe ngwarbe abko Ngöbökwe mikani gare, **21** ñobtä ñan angwane ni bikaka töbtä töbtä, ie Ngöbö ñan nükani gare rabakäre dianintari ja töi jenbti. Ye abko, Ngöbö bäri töbtä era metre tö namani dre dre nuein abko erere kukwe mikanintbe kwe. Akwa kukwe kuin Jesubtä diribare nunkwe abko tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtä töbtäye, akwa kukwe yebti nire nire tä tödeke Jesubtä abko tä nebe dianintari. **22** Nitre israelita töta nebe sribi kri ñan tuabare tuai Ngöbö diebti amne nitre ñakare israelitare abko tä näin kukwe töbtä töbtä jiebti. **23** Akwa Kristo müre ketani krusobtä ni diantarikäre, ye abko nunta näin mike gare ni jökräye. Akwa ye tä nebe mate tare nitre israelitabtä amne nitre ñakare israelitare abko ie tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere. **24** Akwa Kristo müre ketani krusobtä ye köböire Ngöböta ja di kri amne ja töi töbtä kri ye mike tuare, ye abko tä gare metre nitre israelita amne nitre

ñakare israelitare käräbare Ngöböökwe rabakäre di-anintari yeye. ²⁵ Kukwe kuin Ngöböökwe Jesubtä tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtäye, akwa kukwe kuin Jesubtä ye abko bäri töbtä kukwe jökrä ükaninte kä nebtä bti ta. Erere arato, kukwe kuin Ngöböökwe Jesubtä tä nebe tuen ngwarbe, di ñakare nitre bikaka töbtäye, akwa kukwe ye abko bäri dite ni jökrä dite dite kä nebtä bti ta.

²⁶ Ti mräkätre, Ngöböökwe mun käräbare jakrä angwane, mun nämane ño, yebtä töbikadre munkwe, ñobtä ñan angwane ni töbtä kä nebtä, ye kwrere mun kwati ñakare töbtä kri. Erere arato, mun kwati ñakare di krikri gobran kwrere. Erere arato, mun kwati ñan därebare ni ütiäte krikri mräkäkri. ²⁷ Akwa Ngöböökwe ni töi ñakare mun kwrere dianinkä jakrä ni töbtä bä mikakäre ngwarbe. Erere arato, ni di ñakare kä nebtä mun kwrere abko Ngöböökwe dianinkä jakrä, ni dite krikri bä mikakäre ngwarbe. ²⁸ Erere arato, ni tuen ngwarbe, ütiäte ñakare jire mun kwrere abko Ngöböökwe dianinkä jakrä, ni ütiäte ütiäte kä nebtä mikakäre ngwarbe. ²⁹ Ne kwrere ni ñakare jire iti, abko ie ja rabadre ruen ütiäte abtä Ngöböökwe mikadre metre ja ngwärekri, abkokäre Ngöböökwe ni mun kwrere dianinkä jakrä. ³⁰ Akwa Ngöbö ara jire kákwe mun mikani ketetibe Kristo Jesube amne Ngöbö ara kákwe Kristo mikani kukwe töbtäre nikrä abko krörö: Kristo köböire ni ñakare ngite mda ja ngwärekri Ngöböta niere nibtä amne Ngöböta ni kaen ngäbti amne nita tuen deme niara ngwärekri amne tä ni tikete kukwe kämenbtä arato. ³¹ Ne aisete, Ngöbö Kukwei käta

niere, kwrere nikwe töbikadre abko krörö:
 Nire nire tö ja käkitakaä au käkwe ni Dänkien Ngöbö
 käkitaka jirekäbe, *Jeremías 9.24*
 ye abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibta.

2

¹ Ti mräkätre, Ngöbö kukwei kuin Jesukristo-btä, yebtä ti janama blite munbe angwane, ñan tikwe blitaba kukwe töbtä töbtäbti amne ñan tikwe blitaba kukwe nuäre nuärebtí ni töbtä kwrere ja mikakäre ütiäte mun okwäte, ² ñobtä ñan angwane ti näma mun ngätäite yete angwane, Jesukristo müre ketani krusobtä ni diantarikäre, ye aibebtä tikwe ja töi mikani blitakäre munbe. ³ Akwa ti näma mun ngwärekri yete angwane, ti di rababa ñakare amne, kä jürä rababa kri tibtä amne ti rababa grükekä jökrä ngrabare. ⁴⁻⁵ Akwa munkwe tödekadre Jesubti Ngöbö Üai di kri köböire amne ñan munkwe tödekadre kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre ni töbtäkwe yebti, abkokäre kukwe kuin Jesubtä, yebtä tikwe blitaba munbe. Angwane ñan kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre, bti tikwe blitaba munbe mun töi kwitakäre Ngöbö kukwäre, akwa Ngöbö Üai di kri ara jire bti tikwe kukwe kuin Jesubtä mikaba gare metre mun okwäte.

Kukwe töbtä Ngöbökwe tä nüke gare Ngöbö Üai köböire

⁶ Akwa ni tödekaka Jesubti ünän ünän Ngöbö Kukweibta ne ben nita kukwe töbtä era metre mike gare, akwa kukwe ye abko ñan kukwe töbtä kä nebtä kwrere. Erere arato, ñan kukwe mikani ütiäte ni ütiäte ütiäte kä nebtäkwe, btä tita blite. Ni ye abko kitera niken ta. ⁷ Akwa kukwe kuin töbtä

Jesukristobtä mikani gare nunkwe abko nämane ükani kaibe tiebe Ngöböökwe, akwa mtare mikanina gare kwe nie. Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri niarakwe kukwe ye mikanintbe ni tödekaka Jesubti mikakäre ütiäte kri jabe gware. ⁸ Kukwe ne mden abko nitre gobranka kä ne ngwane, ie ñan nükani gare, ñobtä ñan angwane rükadre gare ietre, ye ngwane ni Dänkien bää nuäre kri ñan müre ketadre kwetre krusobtä. ⁹ Yebtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Jändräñ ñan tuabare ni mdakwe amne, ñan kukwe nuabare ni mdakwe amne, ñan töbikabare btä ni mdakwe,
ye abko Ngöböta ükete ni niara tarekä tarekä kräke, *Isaías 64.4*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁰ Ni Ngöbö tarekä tarekä, ie Ngöböökwe jändräñ ye mikani gare ja Üai köböire, ñobtä ñan angwane kukwe kaibe tiebe Ngöböökwe abko tä gare jökrä Ngöbö Üaiye, aisetet Ngöbö Üai käkwe jändräñ Ngöböökwe mikani gare nie. ¹¹ Ye abko, nita töbige ño kaibe, ye gare kaibe nie, akwa ni mdaye gare ñakare. Ye kwrere arato, Ngöbö töi ño, ye gare kaibe Ngöbö Üai aibe ie, aisetet Ngöbö Üaikwe kukwe tiebe Ngöböökwe mikani gare nie. ¹² Akwa Ngöböökwe ja Üai biani nie angwane, ñan biani kwe kukwe kä nebtä mikakäre gare nie, akwa ja moto kuinbti Ngöböökwe jändräñ kuin biani nie, ye abko rükadre gare nie, abkokäre Ngöböökwe ja Üai biani nie. ¹³ Amne jändräñ kuin biani nie Ngöböökwe, yebtä nunta blite. Ne ñan kukwe ükaninte ni töbtäkwe, btä nunkwe ja töitikani au, bti nunta blite

jändrän Ngöböökwebtä, akwa Ngöbö Üai tä dre niere, ye erere nunta mike gare Ngöbö Üai köböire. ¹⁴ Ye abko, nire nire btä Ngöbö Üai ñan tä nüne abko ñan tä kukwe diribare Ngöbö Üaikwe kaen ngäbti, ñobtä ñan angwane kukwe töbtä ñakare kwrere tuen ietre. Erere arato, kukwe diribare Ngöbö Üaikwe ñan tä nüke gare ietre, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko tä nüke gare Ngöbö Üai aibe köböire nie. ¹⁵ Akwa ni btä Ngöbö Üaita abko ie jändrän kabre Ngöböbtä tä nüke gare, aise te ni ye abko di tärä töi ngitiekä jändrän kabrebtä akwa, nire nire abko btä Ngöbö Üaita ñakare abko di ñakare kukwe niere jire ni jen Ngöböökwe rüere, ¹⁶ ñobtä ñan angwane

Ni Dänkien Ngöbö töi ño gare ñakare nie, aise te ni di
ñakare niara tötitikakrä, *Isaías 40.13*
abko Ngöbö Kukwei käta niere.

Akwa Ngöbö Üaita nüne ni nitre tödekaka Jesubti btä, aise te Kristo töi ño abko tä nüke gare nie.

3

Pablota mäträre nitre Corintobobtä

¹ Ti mräkätre, tikwe blitaba munbe angwane, ni ünän ünän Ngöbö Kukweibtä tä kä bien Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka, ben blitadre ño, ye kwrere tikwe blitaba ñakare munbe. Akwa ni tä kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka metre, ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. Erere arato, ngäbäkre kiakia ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. ² Ngäbäkre kiakia tä kian aibe duen amne ñan raba mrö ribi

ribi kwete, ye kwrere jire kukwe taretare Kristo-btä, yebtä ñan tikwe blitaba munbe amne kukwe nuäre nuäre, btä tikwe blitaba munbe, ñobtä ñan angwane kukwe taretare ni ünän ünän Ngöbö Kuk-weibtä kräke, btä tikwe blitadre munbe abko ñan rükadre gare munye rababa tuen tie. Ye kwrere mtare kukwe taretare, btä ti ñan raba blite munbe,
³ ñobtä ñan angwane munta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä abko erere mun tä nüne mtare. Ye mdən kisete, mun tä mokrere amne mun tä ja rüere jabe kwärikwäri, ye abko ¿munta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä ya ño yere? Ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike.
⁴ Ne aisete mun tä niere krörö: Tita nekete Pablorki, nieta ni ruärekwe. Ni mda abko käta niere: Tita nekete Apolokri, abko kore mun tä ja kwete kore kwärikväri ne ngwane, ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike.

⁵ ¿Akwa yebti abko Apolos abko ütiäte ya? ¿Amne ti Pablo abko ütiäte ya? ¡Ñakare! ñobtä ñan angwane nun abko sribikä jirekäbe Ngöbökwe. Nun ne mdən kákwe kukwe diribare munye, köböire munkwe tödekaní Jesubti amne, nun Dänkienkwe sribi ño ño mikani nun itire itire kisete, ye aibe nunta nuene krörö:
⁶ Mun abko tire Ngöbökwe kwrere. Tikwe Ngöbö Kukwei nieba munye, ye abko nura nökata kwrere namani munbtä amne, Apolos abko ñö metakaka nurabti kwrere nükani kukwe dirire munye. Akwa Ngöbö ara jire abko kákwe ja kukwei mikani niren munbtä.
⁷ Ne aisete ni nura nökaka amne ni ñö metakaka nurabti abko sribikä ja kwrere. Akwa

Ngöbö abko käta nura mike niren, aiseete Ngöbö aibe ütiäte.⁸ Ni nura nökaka amne ni ñö metakaka nurabti abko sribi ketetibe kwetre, akwa ni itire itire käta sribire ño, ye erere Ngöböökwe ütiä biandi jene jene nie.⁹ Ne aiseete, nun abko sribikä jen Ngöböökwe amne nunta sribire munbe, akwa mun abko tire Ngöböökwe, aiseete munkwe ñan nun mikä ütiäte amne mun ñan reketa nunkri.

Erere arato, mun abko ju Ngöböökwe amne,¹⁰ ti abko ni töbtä ju mikabtä kwrere. Ja moto kuinbti Ngöböökwe ja di biani tie. Di yebti ürä kä te ruäre, ye tikwe mikani käne ju mikakrä, erere tikwe ju kömikani kore. Ju kömikani tikwe, ürä yebti ni mda mda tä ju mike janknu mda. Akwa ni itire itire käta ju mike ño, ye käkwe sribidre era metre,¹¹ ñobtä ñan angwane ürä krati nökanina tikwe kä te ruäre ju mikakrä ye abko Jesukristo ara. Yebti ni ñan raba ürä mda nökö jire.¹² Ürä mikanina jukrä, yebti ni rabadre oro, plata, amne jä ütiäte ütiäte mike jure, ye abko nita kukwe dirire metre Jesukristobtä kwrere. Erere arato, kri kukwän, mikä amne trärä ni raba mike jure arato, ürä nökanina yebti, ye abko kukwe bää töbtä aibe dirita ni mda mdakwe mun ngätäite ye kwrere.¹³ Akwa Ngöböökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä, ye näire abko nikwe sribibare ño abko gadi era metre jökrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö jatadi ñukwä kwrere angwane, ni itire itire käkwe sribibare kuin ya, ñakare ya abko rabadi gare Ngöbö diebti,¹⁴ aiseete ni itire itire käkwe jäandrän mikani jure ñan rukwadre ne ngwane, Ngöböökwe ütiä biandi ie.¹⁵ Akwa kukwe diribare blo, käkwe jäandrän blo blo mikani jure ye rukwadre ne ngwane, sribi

kwe rikadi ngwarbe kän. Angwane ni iti käta ngitie ŋukwä ngäniene, käta kwäräbere, ye kwrere kwäräbedi kwe amne rabadi dianintari, akwa sribi kwe abko rukwadi kän.

¹⁶ *¶* Akwa mun abko ju Ngöböökwe amne Ngöbö Üaita nüne munbtä, ye gare ŋakare munye ya ño amarebti ye! ¹⁷ Ne aisetet nirekwe mun mikadre ja denkä jene jene abko erere ju Ngöböökwe ye juandre ngwarbe kwe Ngöböökän, ni ye abko Ngöböökwe juandi ngwarbe arato, ñobtä ñan angwane ju Ngöböökwe abko deme amne ütiäte kräke amne mun abko ju Ngöböökwe ye ara.

¹⁸ Munkwe ñan ja ngöka krörö au: Mun mden mden, ie ja ruen töbtä kukwe kä nebtäbti käkwe ja töi kwita amne munkwe ja mikata ni töbtä ŋakare kwrere angwane, mun rabadi töbtä era metre Ngöbö ngwärekri. ¹⁹ Munkwe nuendre kore, ñobtä ñan angwane kukwe tuen töbtä nitre kä nebtäye, ye tuen töbtä kri munye, akwa kukwe ye abko töbtä ŋakare Ngöbökrä. Ye aisetet Ngöbö Kukwei btä nieta krörö: Nitre tä bike töbtä käta kukwe ükete bätäkä ngwarbe, kukwe ye arabe Ngöböta kiteta niaratre dokwäbtä mikakäre ngite. ²⁰ Erere arato nieta: Kukwe tuen bäri töbtä ni kä nebtäye, abkobtä ni töbtä töbtä tä töbike, ye abko kukwe ngwarbe, ütiäte ŋakare gare kuin ni Dänkienye, nieta Ngöbö Kukweibtä. ²¹ Ye mden kisete, munta nire nire mike ütiäte jae, yebtä munkwe ñan bikadre kri, ñobtä ñan angwane mun tärä jändräñ jökrä bkäne amne jändräñ jökrä abko munkrä abko krörö: ²² Ti Pablo amne Apolos amne Pedro, nun abko Ngöböökwe biani munye sribikäre mun die mikakrä, aisetet nun abko munkwe. Erere arato,

kä temen, te munta nüne abko mun die mikakrä amne, munta nüne angwane jäandrän jökrä ye abko munkwe amne, mun krütadre angwane, mun tädi jäandrän jökrä bkäne janknu. Mdakäre abko, dre dre tä nakenkä mtare amne dre dre rakadrekä köbö mdabti ye abko mun die mikakrä arato.²³ Ye kwrere jäandrän jökrä abko munkwe amne mun abko Kristokwe amne Kristo abko Ngöböökwe.

4

Nitre Jesu kukwei ngwianka

¹ Ye abko, nun Jesu kukwei ngwianka abko sribikä jirekäbe Kristokrä amne, kukwe nämane kaibe tiebe Ngöböökwe Kristobtä, ye abko Ngöböökwe mikani nun kisete dirikäre ni mda mdaye, aisete nun abko sribi ye nuenkä munkwe nütü kore nunbtä. ² Akwa jäandrän mikata ni kisete sribikäre kore angwane, ni yebti bkänkäta tödeke abko bää mikadre kwe jabtä. ³ Akwa munkwe töbikadre ño tibtä amne sribi tikwebtä amne, ni mdakwe töbikadre ño tibtä, ye abko ñakare bäri ütiäte tikrä. Erere arato, ti ara käta töbige ño jabtä au, ye ütiäte ñakare tikrä arato. ⁴ Ti ne abko, ie ja ruen ngite ñakare, akwa ñan ti töi metre jökrä tita niere, akwa ti Dänkien aibe käkwe ti ngite ya ño niedre tibtä abko tita niere. ⁵ Ne aisete munkwe ñan töbika jire ni mda rüere kitakäre ngise kä ne ngwane, akwa kukwe rükaninte tiebe nikwe amne ni töi ño, ye ni Dänkien jatadita angwane mikadi gare jökrä kwe, aisete ye ngibia munkwe angwane, kä mrä ni itire itire käkwe dre dre nuenbare abkobtä Ngöböökwe kukwe ükadite kräke, ye abko ngibia munkwe.

6 Ti mräkätre, tita kukwe ne tike kore Apolobtä amne jabtä mun die mikakäre, munkwe ja töitikadre nunbtä angwane, kukwe krörö nieta ni kwatikwe rükadre gare metre munye: Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye aibe mikadre täte munkwe. Munkwe kukwe ye mikadre täte ne ngwane, ja ñan rabadre ruen bari kri ni mdabtä, käkwe ni iti mikadre ütiäte amne ni mda abko mikadre ngwarbe. **7** Munkwe ñan bikadre kri ni mda mdabtä, ñobtä ñan angwane ¿nirekwe mun mikani bari ütiäte ni mda mdakrä? Mun abko ja kwrere ni mda mdabe. ¿Amne jändränta munkwe, ye mden abko Ngöbökwe biani ñakare munye? Jändräñ jökrä munkwe abko Ngöbökwe biani munye, iye ño abko nükani ja di jenbtí munye, munta nütüre!

8 Jändräñ ie mun töta nebe, erere nena jökrä munkwe amne mun nena jändräñ Ngöbökwe bkäne kabre amne mun nena jreire kaibe Ngöböbe munta nütüre jabtä, aisetet nun Jesu kukwei ngwiankatre abko ngwarbe, ütiäte ñakare ruen munye. ¡Mun rabadre jreire bkänä näre, ye rabadre bari kuin nunkrä, ñobtä ñan angwane nun rabadre jreire munbe siba! Akwa ñakare kore. **9** Akwa bäsí ni ngite ütiäte ñakare mikani kämikadre, ye jäta niken ngite mikata mrä köre, kwrere jire Ngöbökwe nun Jesu kukwei ngwianka mikani abko ruen tie. Amne bäsí ni mikani kämikakäre, kwrere jire nunta angeletre okwäbti amne ni jökrä okwäbti, tuen kore tie.

10 Mdakäre abko, sribibtä Kristokrä nunta nebe tuen töi ñakare ni mda mdaye, akwa munta ketetibe Kristobe, aisetet jata nebe tuen töbtä

munye. ¡Nun abko di ñakare, akwa mun abko dite dite tä nebe ruen munye! ¡Mun mikata ütiäte akwa, nun abko mikata ütiäte ñakare! ¹¹ Mekera abti kä nüke mtare, nunta mrö nike. Nun Jesu kukwei ngwianka tä tomna nike amne dän ngututre chekacheka nunkwe. Nun mikata ene ja kisete ni mdakwe amne ju ñakare jen nunkwe. ¹² Erere arato, nunta neme dräre sribire ja kise jenbti mrökrä jae. Ni mda mda tä ñäke taretare nunye, akwa nunta ja di kärere kräke Ngöböye. Sribibtä Jesukrä nun rüe tä näin kisere nun jiebti, akwa nunta neme kwekbe jirekäbe. ¹³ Ni mda mda käta kukwe känene ngwarbe nun rüere akwa, nunta kukwe kaen ngäbti ja moto kuinbti. Erere arato, jäandrän käme kitakata, kwrere jire nunta nebe tuen ni mda mdaye abti kä nüke mtare.

¹⁴ Tita tärä tike kore munye, ye abko ñan mun rabadre ja gaire abkokäre tita tike, akwa mun tare kri tikwe, aisete ngäbäkre nikwe btä mäträta, ye kwrere tita mäträre munbtä, ¹⁵ ñobtä ñan angwane nane mun tödekaka Jesubti, kräke ni rabadre mili krä jätä dirikäre Kristobtä munye, akwa ni mun rün kwrere abko ñakare mda. Ti ara käkwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare käne munye, ye köböire mun nikani nüne ketetibe Kristo Jesube angwane, ti ne aibe mun rün kwrere. ¹⁶ Ye aisete tita nüne ño, ye kwrere munkwe nüna abko tita ribere kisere munye. ¹⁷ Ne aisete, ti ngobo tare tikwe ni Dänkién käbti Timoteo tä näin metre ni Dänkiénbe abko tikwe juanba nebe mun känti yete. Tita nüne ño Kristo Jesu ngwärekri, ye kwrere tita nünamna ni mda mdaye kä ketareketare temen nitre gätäkä Jesu käbtiye, ye abko Timoteokwe mikadita töre

munye, abkokäre tikwe juanba.

¹⁸ Akwa mun ngätäite yete abko, ti ñan rikadreta jire ni ruäre tätre nütüre, aisetetä jäme amne tä bike krikri. ¹⁹ Akwa ti rikadreta basare munye yete, ie ti Dänkien tö ne ngwane, bärä jötröra ti näin nebe mun känti yete. Ye ngwane, nire nire ie ja ruen bärä ütiäte krikri abko käta ñäke, akwa Ngöbö di tärä kri ni yebtä ya tikwe tuadi, ²⁰ ñobtä ñan angwane ni bti Ngöböta gobrane ye ngätäite kukwe nuäre nuäre jirekäbe abko ñakare ütiäte akwa, Ngöbö di krita nibtä ye abko ütiäte. ²¹ Ye abko, ¿ti rikadre ño nebe mun känti, ie mun tö? ¿Ti rikadre romone mäträkäre munbtä, ie mun tö ya? o ¿ti moto jäme, bti ti rikadre nebe, ie mun tö ya?

5

Ni iti nämane meyekrä mike jabe abko juandretari

¹ Ti mräkätre, mun ngätäite yete nita iti abko meyekrä rünbe tä mike jabe abko tikwe gaba. Nitre tödekaka ñakare Jesubti käta kukwe käme diän diän ye kwrere nuene ñakare jire abko erere nuenta mun ngätäite yete. ² Yebtä mun moto rabadrera ulire amne ni kukwe käme nuenkä meyekräbe kore tä mun ngätäite, ye juandretarira ja ngätäite munkwe, akwa mun abko tä bike krikri jirekäbe, ñobtä ñan angwane munta nekete bärä ja ken Ngöböki, aisetetä kukwe käme kore abko ñan tä mun mike ngite Ngöböye abko munta nütüre jabtä. ³ Tita ñakare ketetibe munbe yete akwa, ti töi abko tä ketetibe munbe, aisetetä tita ketetibe munbe kwrere kákwe kukwe ükatebara ni kukwe nuenkä käme kore btä. ⁴ Ne aisetetä munkwe gätädi

Jesu kähti angwane, ti töi tä ketetibe munbe, erere arato ni Dänkien Jesu die tädi munbe angwane,
5 ni kukwe nuenkä käme meyekräbe ye munkwe mika gare Satanaye, niarakwe ja tare nikadre kri, akwa mrä Jesu jatadita angwane, niara üai rabadre dianintari abkokäre munkwe mika gare kore Satanaye.

6 Tita niere kore, ñobtä ñan angwane munta bike krikri btä, akwa ye abko käme. Lebadura abko käta kukwe käme bä mike, aisetet lebadura mikata chi arinante abko tä niken jökrä arinante ta. **7** Ni kukwe nuenkä käme ye abko lebadura kwrere, käkwe mun töi mikadre käme jökrä. Ye ngäniene munkwe ni ye juantari mento angwane, arina btin mikata sribedre banre, te lebadura ñakare, ye kwrere mun rabadi deme. Akwa era metre mun nena arina btin kwrere, ñobtä ñan angwane kordero Pascuakrä kämikata ni ngite diankakäre, ye kwrere Kristo krütanina ni ngite diankakäre nibtä, aisetet niara abko Kordero nikwe. **8** Pascua näire abko ju kwatirekwatire, känti arina te lebadura tä gwi, ye abko kitakata jire jökrä ju bäre, ye kwrere kukwe käme diän diän ye nikwe ñan tuadremetre ja ngätäite, ñobtä ñan angwane Kristo krütanina nikrä, akwa nikwe nünandre era metre amne ñan nikwe ni mda ngökadre angwane, ni rabadi arina btin kwrere.

9 Mdakäre abko, tikwe tärä mdara jire tikaba munye, btä tikwe nieba krörö munye: Ni merire brare bti kä ngwarbe, ye tä ja mike gure bati bati abko ben munkwe ñan ja getadre jire, tikwe nieba. **10** Akwa ye abko, ñan ni tödekaka ñakare Jesubti abkobtä tikwe tärä tikaba kore munye

amne, ñan ni jäandrän jenena ribekä jae amne ñan nitre ni ngökö amne ñan nitre jäandrän ngwarbe mikaka ngöböre jae abkobtä tikwe tärä tikaba kore munye. Ñan tikwe tärä tikaba ni korekorebtä, ñobtä ñan angwane ni korekore tödekaka ñakare Jesubti, ben munkwe ñan ja getadre ne ngwane, munkwe ñan nünandre kä nebtä mda niaratre ngätäite. ¹¹ Akwa nitre tödekaka Jesubti tä niere, akwa tä kukwe nuene kämekäme, käta ja mike gure bati bati, tä jäandrän jenena ribere jirekäbe jakrä, tä jäandrän ngwarbe mike ngöböre jae, tätre kukwe känene ngwarbe ni mda mda rüere amne, tä dröbare amne tä gore, ni ye kwrere abko ben munkwe ñan ja getadre amne nin munkwe mrödre jire ketetibe ben abko tikwe nieba munye. ¹²⁻¹³ Ni ñakare tödekaka Jesubti abko kräke ñan titä kukwe ükatekä. Ngöbökwe kukwe ükadite bentre. Akwa nitre tödekaka Jesubti tä mun ngätäite, kräke mun nena kukwe ükete, aisetē ni kukwe käme nuenkä meyekräbe, ye munkwe dianka mento ja ngätäite yete.

6

Nitre tödekaka Jesubti ñan rikadre ja ngwena kritoboye

¹ Kukwe mda btä ti tö nibi blitai munbe arato. Kukweta neme ja rüere kwärikwäri munkwe angwane, kritobo tödekaka ñakare Jesubti, känti munta niken ja ngwena, iye ñobtä mun ñan tä niken kukwe ngwena jirekäbe nitre tödekaka Jesubtiye ükatekäre jakrä ja ngätäite amarebti se!
² Kä mrä angwane, nitre tödekaka Jesubti käkwe kukwe ükadite nitre ñakare tödekaka Jesubti yekrä,

jye gare ñakare munye ya! ¿Munkwe kukwe ükadite kore ni mda mdakrä amarebti kukwe kiakia tä nakenkä kä ne ngwane abko ja ñan nüke töre munye ükete jakrä ye? ³ Mdakäre abko, nikwe kukwe ükadite angelettrekrä arato. ¡Ye aise te ni di tärä täte kukwe kiakia kä nebtä ükatekäre jakrä! ⁴ Ye aise te, jändrän munkwe btä munta rüre jabe kwärikwäri angwane, nitre tödekaka ñakare Jesubti abko ie munta niken kukwe mike ükadrete jakrä, ye kwrere munkwe ñan nuendre jire chi. ⁵ Mun rabadre ja gaire kri, abkokäre titä kukwe ne niere munye. ¿Ni töbtä tödekaka Jesubti ñakare jire iti mun ngätäite kákwe kukwe ükadrete ja mräkättrékrä ya? Ni töbtä tärä mun ngätäite kákwe kukwe ükadrete ruen tie. ⁶ Akwa mtare ja mräkä iti tödekaka Jesubti käta niara mräkä Jesu kähti kite ngise kritoboye akwa, jkritobo tödekaka ñakare Jesubti ngwärekri munta niken ja ngwena kwärikväri!

⁷ Munta rüre jirekäbe jabe kwärikväri, aise te nane kritobo kákwe kukwe ükadrete kuin makrä, akwa era metre ma ganandre ñakare Ngöbö ngwärekri, ñobtä ñan angwane munta Jesu mike ngwarbe ni jökrä ngwärekri. Ye abko kukweta neme mun rüere angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekäbe abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän goita munkän angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekäbe abko rabadre bäri kuin, ⁸ amarebti mun ara jire käta kukwe nuene käme mun mräkäbtä käta jändrän goire mun mräkä kän. ⁹⁻¹⁰ Abtä ti tö mun mikai mokre abko krörö: Jesu jatadita abti Ngöbö rabadi gobrane, ben ni kukwe käme nuenkä ñan rabadi, ye garera munye.

Munkwe ñan ja ngökamna, ñobtä ñan angwane Ngöbö rabadi gobrane, ben ni ja mikaka gure bati bati ñan rabadre jire. Erere arato, ni jäandrän ngwarbe mikaka ngöböre jae, ni gure akwa tä ja mike gure tiebetiebe ni mdabe amne, ni brare bikaka merire jae kwäríkwäri amne ni gokä, ni käbäre amne ni dröbaka, ni blitaka ngwarbe ni mda mda rüere amne, ni jäandrän diankaka ni mda mdakän, ye kákwe ñan nünandre kärekäre Ngöböbe.

11 Käne, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun ruäre nämane nüne kore, akwa mtare Ngöböökwe mun ngite dianinkära munbtä, kákwe mun mikani jenena nünakäre deme amne metre jakrä amne mun ñakare ngite mda ja ngwärekri niebare kwe munbtä amne mun kani ngäbti kwe ni Dänkien Jesukristo kähti amne Ngöbö Üai Deme köböire.

Nikwe ñan ja mikadre gure bati bati

12 Mun ngätäite munta niere: Ti tö rabadre dre dre nuein, ye erere Ngöböta kä bien tie nuene jökrä, munta niere. Akwa jäandrän jökrä nuendre abko ñakare kuin ni die mikakrä. Ne aisetet, nane ti rabadre jäandrän jökrä nuene, akwa jäandrän nuendre, ye abko ñan tikwe mikadre ja dänkiene.

13 Mdakäre abko, munta niere: mrö abko ni bülekrä amne ni büle abko mrökrä, munta niere. Ye abko era, akwa kä mrä angwane, Ngöböökwe mrö amne ni büle juandi ngwarbe jökrä. Akwa ni ngrabare abko ñakare ni büle kwrere. Ni ngrabare abko ñakare ja mikakäre gure bati bati, akwa ni ngrabare abko nünakäre metre ni Dänkienkrä amne ni Dänkien abko käta ni ngrabare mike ütiäte jae. **14** Ye abko tä gare nie, ñobtä ñan angwane ja

di jenbti Ngöböökwe ni Dänkien mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nire ni ngrabare ben gware, aise te ni ngrabare ütiäte ni Dänkienkrä gare nie. **15** Mun ngrabare ye abko Kristo kiakia ngrabare ye garera kuin munye, aise te Jesu kiakia ngrabare ye abko meri bti kä ngwarbe abko ben mikadre ketetibe ya? ¡Ñakare jire! **16** Meri bti kä ngwarbe abko ni brare tä mike jabe angwane, niaratre nibu tä neme ni itibe kwrere abko gare kuin nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita blite ni merire, brare käta ja mike gure yebtä angwane tä niere krörö:

Niaratre ni nibu,

ye abko rabadi ni itibe kwrere, **Génesis 2.24** nieta Ngöbö Kukweibä, aise te meri bti kä ngwarbe abko ni brare tä mike jabe angwane, niaratre nibu tä neme ni itibe kwrere, ye garera kuin munye. **17** Akwa nita tödeke ni Dänkienbti abko ben ni üaita neme ketetibe niara Üaibe.

18 Ye mdentä, meri mdentä ben mun tö ja mikai gure bati bati, ye ngäniene mun gitia, ñobtä ñan angwane kukwe bätäkä ngwarbe btä nita ja mike ngite, ye abko tä ni ngrabare bäre mento, akwa nita ja mike gure bati bati, ye abko ja mikata ngite ja ngrabare rüere au. **19** Ye abko mun brare kákwe ñan nuendre jire chi, ñobtä ñan angwane Ngöböökwe ja Üai biani mun itire itireye, aise te Ngöbö Üaita nüne mun itire itire btä, aise te mun itire itire abko ju nünankrä Ngöbö Üai Demekwe, ¿ye gare ñakare munye ya? Ne aise te mun tö dre dre nuein ja ngrabarebti, ye abko mun ñan raba nuene, ñobtä ñan angwane mun ñakare ja bkänkä

au, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökwe mun kökani jakrä, aisete mun ngrabare amne mun üai, yebti munkwe Ngöbö mikä ütiäte.

7

Ja mikadre gure ya, ñakare ya abkobtä Pablokwe diribare

¹ Mtare abko, munkwe kukwe ngwianintari täräbti tie, yebtä ti bike mun kukwei kaen ngäbti krörö: Munta kukwe ngwentari krörö: ¿Ni brare brare käkwe ñan ja mikadre gure ni mdabe töi kwe rüere abko rabadre bäri kuin ya, ñakare ya? abko mutta ngwentari tie. ² Ti abko tä niere krörö: Ni kwati merire brare tä ja mike ngite jabe kwärikwäri mun ngätäite, aisete ye ngäniene ni brare gure gure käkwe kibia meri jen kwebe. Erere arato, ni merire gure gure käkwe kibia brare jen kwebe. ³ Ye abko, ni brare käkwe ñan ja käbäi merire kwe kän akwa kibiadre kwe ben amne, ni merire käkwe ñan ja käbäi kwäräi kwe kän, akwa kibiadre kwe ben, ⁴ ñobtä ñan angwane ni merire ñan tä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, kwäräi kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. Erere arato, ni brare ñan tärä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, merire kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. ⁵ Ne aisete ni brare amne ni merire tä jabe, ye käkwe ñan ja käbäi jakän kwärikväri. Akwa nane mun tö raba kä diainkä jenena blitakäre Ngöböbe, käkwe ja töi mikadre ruäre blitakäre Ngöböbe, ye ngwane mun ñan tö raba kibiai jabe ne ngwane, munkwe ñan kibia jabe. Akwa yebti mun rika kibienta jabe, ñobtä ñan angwane nane ja bainbtä jae kwärikväri Satanakwe mun töi mikadre ja mike

ngite. ⁶ Tita kukwe niere, ne kwrere mun tö nuein ne ngwane, tädbe akwa ñan tita nuemna munye, ⁷ ñobtä ñan angwane ni jökrä rabadre kaibe ti kwrere abko rabadre bäri kuin, tita nütüre, akwa ni itire itire, ie Ngöböta ja di bien jene jene, aise te ni jökrä ñan raba neme kaibe ti kwrere.

⁸ Mdakäre abko, ni brare bati gure ñakare ya o ni brare kän meri krütani ya amne meri kän brare krütani, käkwe ñan ja mikadreta gure amne, rabadre kaibe ti kwrere, ye rabadre bäri kuin ruen tie abko ti tö niei munye. ⁹ Akwa mun ñan raba neme nuäre nüne kaibe ne ngwane, munkwe ja mikata gure jirekäbe, ñobtä ñan angwane mun ñan tädre neme ngware jirekäbe jabe, ye abko rabadre bäri kuin ruen tie.

¹⁰ Mdakäre abko, ni gure gure, ie tita kukwe nuemna krörö, ne abko ñan ti kukwei akwa, ni Dänkien ara jire nämane nüne kä nebtä angwane, niarakwe kukwe nuemna abko krörö: Ni merire käkwe brare kwe tuametre ñakare jire, ¹¹ akwa nane ni merire käkwe brare kwe tuametre ne ngwane, raba kaibe jirekäbe. Akwa tö raba ja mikaita gure ne ngwane, ja mäkäta kwe brare kwebe. Ye kwrere arato, ni brare käkwe merire kwe tuametre ñakare jire abko ti tö niei munye.

¹² Ni mda mda abko, ie ti bike kukwe mda niere. Kukwe ne abko ni Dänkienkwe diribare ñakare btä akwa, tita niere krörö munye: Ni mräkä brare tödekaka Jesubti tä gure ni merire ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa meri kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, meri kwe ye ñan tuametre kwe. ¹³ Erere arato, ni mräkä merire tödekaka Jesubti tä gure ni brare ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa brare kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, brare

kwe ye ñan tuametre kwe, ¹⁴ ñobtä ñan angwane meri tödekaka Jesubti, ye köböire nane brare kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye käkwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöböökwe mikani jenena jakrä. Erere arato, brare tödekaka Jesubti, ye köböire nane meri kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye käkwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöböökwe mikani jenena jakrä. Ye kwrere ngäbäkre munkwe ñan tä tuen ngite Ngöböye, akwa nane tödekadre kwe Jesubti arato, abkokäre Ngöböökwe mikani jenena jakrä arato.

¹⁵ Akwa nane ni ja kwäräire iti ñan tä tödeke Jesubti abko tö raba ja tuaimetre ni tödekaka Jesubti ben, ne ngwane ja tuametre kwetre. Munkwe nuendre kore angwane, ni mräkä brare amne ni ngwai Jesu kähti rabadreta kaibe jirekäbe, ñobtä ñan angwane Ngöböökwe ni käräbare nünakäre jäme jabe kwärikwäri. ¹⁶ Ne aisetet, mun merire tödekaka Jesubti, ye köböire mun kwäräi ñakare tödekaka Jesubti ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye. Erere arato, mun brare tödekaka Jesubti, ye köböire meri munkwe tä tödeke ñakare Jesubti, ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye, aisetet munkwe nünandre janknu jabe abko rabadre bäri kuin.

¹⁷ Akwa mun nämane nüne nirebe angwane Ngöböökwe mun käräbare jakrä, ye ben munkwe nüna janknu, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Kristo käkwe kukwe mikanintbe kore munkrä, ye abko nitre gätäkä Jesu kähti kä ketareketare temen, kräke tita kukwe ükete nuendre kore. ¹⁸ Ye abko, ni Dänkienkwe kukwe mikanintbe kore ni kräke, ne aisetet mun ruäre abko ñäräkrä mikanina mun kwatabtä angwane, Ngöböökwe mun käräbare jakrä

ne ngwane, munkwe ñan töbika ja kwata miketa täte. Erere arato, mun ñäräkrä mikani ñakare mun kwatabtä abko angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä ne ngwane, mun ñan ja ñäräkrä mika ja kwatabtä, ¹⁹ ñobtä ñan angwane ni ñäräkrä tärä ni kwatabtä ya, ñakare ya, yebti abko ni ñan tä neme dianintari, aiseete ñakare bäri ütiäte. Akwa nita Ngöbö Kukwei mike täte ya, ñakare ya, ye abko bäri ütiäte kri. ²⁰ Ne aiseete mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä, ye kwrere munkwe nüna.

²¹ Ye abko, ma nämane ni klabore ni mdakwe angwane, ma käräbare Ngöbökwe jakrä, yebtä makwe ñan töbika dikaro, akwa ma rabadreta tikaninte raba tuen mae ne ngwane, makwe ñan tuametre niken ja bäre. ²² Akwa ma nämane klabore ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma käräbare nüne ketetibe ni Dänkien Kristobe, yebtä makwe ñan töbikadre dikaro, ñobtä ñan angwane mtare mata tikaninte ma ngitebtä amne ni Dänkien käta ma bkäne. Ye kwrere arato, ma ñan nämane klabore ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma käräbare jakrä ye ngwane, ma abko klabore Kristokwe mtare. ²³ Ngöbökwe mun kökani jakrä, aiseete munkwe ñan ja mikata klabore ni mda mdakwe. ²⁴ Ne aiseete ti mräkätre, mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun käräbare jakrä, ye kwrere munkwe nüna janknu.

¿Ni kaibekaibe käkwe ja mikadre gure ya, ñakare ya?

²⁵ Mtare, meri kaibekaibe abkobtä ti tö bli-tai, yebtä abko ni Dänkien käkwe kukwe diribare ñakare, akwa ni Dänkienkwe ti ngwiani ruentari

tare jae, aisetetita töbike ño ye abko ütiäte, abtä munkwe tödekadre ti kukweibti ruen tie. ²⁶ Nita nüne ne näire kukwe taretare tä nakenkä krübäte ni rüere, aisetetita mun brare kaibekaibe tä nüne ño mtare, ye kwrere munkwe nünandre janknu abko rabadre bari kuin tuen tie. ²⁷ Akwa mata gure ne ngwane, makwe ñan meri makwe tuametre; akwa ma gure ñakare ne ngwane, makwe ñan meri känä jakrä. ²⁸ Akwa mun brare brare kákwe ja mikadre gure ne ngwane, munkwe ñan ja mikadre ngite Ngöbö rüere. Erere arato, meri kaibekaibe kákwe ja mikadre gure angwane, ja mikadre ngite ñakare kwetre Ngöbö rüere. Akwa nita ja mike gure abko kisete kukweta kite kri mda, ye abko ñan rakadrekä munbtä, abkokäre tita niere kore.

²⁹ Ti mräkätre, ñobtä tita niere krörö: Ni Dänkien kebera kiteta amne kä kitera neme braibe ni käne, aisetetita ni gure gure kákwe nüna ni kaibekaibe kwrere sribikäre Ngöbökrä. ³⁰ Erere arato, ni bti kä drangwane drangwane abtä tä neme ulire ulire, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; nire nire käta kä ngwen nuäre jabtä, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; ni jäandrän kökaka kökaka abko ñan töbikadre kri jäandrän yebtä kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; ³¹ nire nire tä jäandrän kä nebtä bkäne, yebtä ñan töbikadre kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nünandre Ngöbökrä abko bari ütiäte jäandrän jökrä ngwä, ñobtä ñan angwane kä tuata nikwe ne abko näin jökrä ta aisetetita.

³² Akwa munkwe ñan töbikadre dikaro kukwe bätäkä ngwarbebtä, aisetetita blite kore munbe.

Ye abko, ni brare kaibe käta töbike bäri jändrän ni Dänkienkwe yebtä amne, ni Dänkien moto mikadre ño nuäre kwe, yebtä tä töbike. ³³ Amne ni brare gure abko tä töbike bäri jändrän kä nebtä btä, aisete merire kwe moto mikadre ño nuäre kwe, yebtä tä töbike. ³⁴ Ye kwrere töita jändrän ketebu btä. Ye kwrere arato, meri kwäräi ñakare kwe amne meri kaibekaibe tä töbike bäri jändrän ni Dänkienkwe yebtä, käta ja ngrabare amne ja üai mike deme ni Dänkienkrä. Amne meri gure gure abko jändrän kä nebtä, btä tä töbike bäri, aisete kwäräi moto mikadre ño nuäre kwe, btä tä töbike bäri arato. ³⁵ Ne ñan ti tö kukwe tare mikai mun kötärä, käta ja mikamna gure ñakare munye, akwa munkwe sribidre jäme ni Dänkienkrä amne kukwe mda mda ñan rabadre mun jiete abko ie ti tö, käta niere kore munye.

³⁶ Mdakäre abko, ni ruäre kwe meri bati, ben tä mikani jakrä kwärikwäri, ye ben tö ja mikai gure ne ngwane, ja mika gure kwe, ñobtä ñan angwane meri ye nena ünän amne ja mikadre gure kwe abko käi nena ie. Ne aisete ja mikadre gure kwe raba ruen ie angwane, dre nuendre abko rabadre bäri kuin raba ruen ie, erere nuen kwe, aisete ni tö raba ja mikai gure, käkwe ja mika gure. Yebtä abko ñan ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. ³⁷ Akwa ni mda abko kwe meri bati ben tä mikani jakrä kwärikväri, ye ben ñan tö raba ja mikai gure amne ni mdakwe ñan töi diandre rabakäre kaibe, akwa tä töbike kwatibe kore ja töi jenbti, ne ngwane ja ñan mika gure kwe jirekäbe abko rabadre dbe. ³⁸ Ne aisete, meri ben ni brare tä mikani jakrä kwärikväri ye ben ja mikadre gure

kwe abko rabadre kuin, akwa ñan ja mikadre gure ben kwe abko rabadre bäri kuin.

³⁹ Mdakäre abko, ni merire gure gure abko brare kwe tä nüne, ye ngwane brare ñan tuametre kwe, akwa brare kwe krütadre kän ne ngwane, rabadreta kaibe ja mikakäreta gure, akwa ni tödekaka Jesubti aibe ben ja mikadreta gure kwe.

⁴⁰ Akwa ja ñan mikadreta gure kwe angwane, kä tädre bäri nuäre btä ruen tie. Ne abko Ngöbö Üai tä tiblä, aisetetita töbike kore, ye abko kuin ruen tie.

8

*Ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye känti mrödre
ñakare*

¹ Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, abkobtä munkwe kukwe ngwianintari tie, yebtä ti bike blite mda. Mun jökrä käta niere krörö kukwe nebtä: Kukweta ükaninte ño era metre Ngöbökwé abko garera kuin jökrä nunye, munta niere jabtä. Akwa titä niere krörö: Kukweta ükaninte ño tä nüke gare kuin nie, nita nütüre angwane, nita nebe bike kri. Akwa nita ni mda mda tarere abko bäri ütiäte Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nita ni mda mda tarere angwane, nita die mike abko titä nütüre. ² Ni ruäre, ie kukweta ükaninte ño nena gare kuin tä nütüre, ye ngwane kukwe era metre ngämi nebe gare täte ietre. ³ Akwa nire nire käta Ngöbö tarere, ni ye abko gare kuin Ngöböye.

⁴ Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, jändrän ye abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, btä ti bike blite mda. Era metre ngöbö ngwarbe ñakare jire amne era metre Ngöbö tärä itibe, ye

gare kuin nie. ⁵ Akwa kä käinbti ya, kä temenbtä ya, yete ngöbötre tärä abko ni ruäre käta niere. Ye kwrere bkänä, ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke ngöbö tärä kwati amne dänkien tärä kwati arato.

⁶ Akwa ni tödekaka Jesubti abko kräke Ngöbö tärä itibe. Niara abko ni Rün amne niarakwe jändrän jökrä dätebare amne nita nüne niarakrä. Erere arato, ni Dänkienta itibe ni kräke abko Jesukristo. Jesukristo ye mden köböire jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe amne niara mikani ni dätekä kwe arato.

⁷ Akwa mun ngätäite ni tödekaka Jesubti ruäre abko ie kukwe ye gare ñakare, ñobtä ñan angwane niaratre ngämi tödeke Jesubti, känenkri nämane ngöbötre ngwarbe ye mike ütiäte jae, amne jändrän kämika nämane kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, bti jändrän ye ngrie kweta nämane ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete. Ne aisetetate ngöbötre ngwarbe tärä era metre nütüta janknu kwetre, abkokänti niaratre tä nikken ngri kukwani ngöbö ngwarbeye ye kwete, tätre ngöbö ngwarbe mike ütiäte nütüta kwetre amne, töi braibe Jesubtä ñobtä ñan angwane kukwe metre ngöbö ngwarbegtä ngämi gare metre ietre, aisetetate jötrö ngwarbe jata nebe ruen ngite ietre ngri ye kwetabtä. ⁸ Akwa nita mröre, yebtä ñan Ngöböta ni kaen ngäbti bäri, aisetetate nikwe mrödre ye käkwe ñan ni mikadre kuin Ngöbö ngwärekri. Erere arato, nikwe ñan mrödre, ye käkwe ñan ni mikadre käme Ngöbö ngwärekri.

⁹ Ye mdenbtä, mun abko kräke ngöbö ngwarbe tärä ñakare era metre, aisetetate jändrän jökrä tuen dbe kwetadre, ye käkwe ñan ni mda mda töi braibe Jesubtä ye mikadre ja mike ngite. Ne aisetetate, mun

ngämi niken mröre ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete, känenkri munkwe töbika kuin ja käne. ¹⁰ Ye ñobtä ñan angwane mun ie kukwe gare kuin abko kähti ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, känti nane mun rikadre mröre angwane, ni ruäre tödekaka Jesubti kräke ngöbö ngwarbe tärä amne töi braibe Jesubtä kákwe mun tuadre angwane, mröre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abkodbe nütüdrex, aise te tö rabadre näin ngri ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ye kwetax. ¹¹ Ye angwane kukwe gare mae, ye kákwe ma mräkä Jesu kähti töi braibe amne di ñakare bökan Jesubtä ye mikadi ja mike ngite, yebtä abko riadrete. Kristo krütani niarakrä arato, aise te ma köböite niara ñan rikadre ji blobti. ¹² Mun mräkä Jesu kähti töi braibe Jesubtä, rüere munkwe ja mikadre ngite kore, ye ngwane Kristo ara jire rüere munta ja mike ngite arato. ¹³ Ne aise te jäandrän kämikaní kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie, ye tikwe kwetadre kákwe ti mräkä Jesu kähti mikadre ja mike ngite, ye ngwane ngri ye tikwe ñan kwetadre jire chi mda, ti mräkä kákwe ñan Jesu tuadremetre abkokäre.

9

Pablo abko Jesu kukwei ngwianka era metre niebare kwe

¹ ¿Ti mräkätre, ti abko di ñakare kukwe nuene ja töi jenbtia ya? ¡Jänri, ti di tärä! ¿Ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre abko mun ruäreta nütüre ñan ñan? ¡Jänri, ti abko Jesu kukwei ngwianka era metre! ¿Tikwe ni Dänkien Jesu tuaba ñakare ya? ¡Jänri, tikwe tuaba! ¿Sribi tikwe köböire mun ara jire kákwe tödekani Jesubti ya? ¡Jänri, munkwe

tödekaní Jesubti sribi tikwe köböire! ² Nane ni mda mdakrä ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre, akwa munkrä abko ti Jesu kukwei ngwianka era metre rükadre gare munye, ñobtä ñan angwane munta nekete ni Dänkien Jesubtä, ye abko käta ti Jesu kukwei ngwianka era metre bää mike.

³ Nitre ñäkäkä blo ti rüere abko ie ti tö niei krörö: ⁴ ¿Nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda, ye ngätäite nun ne aibe abko käkwe ñan mrö amne tomna ribedre munbtä sribi ütiäre ya? ¡Jänri, nun raba jändrän ye ribere munbtä! ⁵ Erere arato, ¿ni Jesu kukwei ngwianka mda mda, ni Dänkien et-bakantré amne Pedro arato tä nikén meri kwekwe ngwena jabe, ye kwrere nun ñan raba nikén meri tödekaka Jesubti ngwena ja nän mukore ya? ¡Jänri, nun tö rabadre, ne ngwane nun raba meri jakwe ngwena jabe! ⁶ Mdakäre abko, ¿Bernabé amne ti, nun ne aibe käkwe sribi mda mda nuendre mrökrä jae ya? ¡Ñakare jire!

⁷ Yebtä ti bike kukwe bää mike krörö munye: ¿Nitre rükä käta sribire gobrankrä, ye käta sribi ütiä bienta au jae ya? ¡Ñakare jire! ¿Amne ni uba nökaka ñan tä uba ngwä kwete ya? ¡Jänri, tä nökö kwetadre jae! Erere arato, ¿ni obeja ngibiaka käta kian kwainte, ye ñan tä ñaen ya? ¡Jänri, tä obeja ngibiare kian ñadre jae! ⁸ Ne abko ñakare ni kä nebtä aibe tä töbike kore abko erere tita niere, akwa Ngöbö Kukwei tikani Moisékwe käta niere arato, ⁹ aiseete Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye btä tä tikani krörö: Buey trigo münantekä, ye munkwe ñan kö kita ngwärebtä abko tä tikani kore. ¿Ye abko, Ngöbö töi nämäne buey aibe die mike, käkwe kukwe niebare kore ya? Ñakare. ¹⁰ Ngöbö töi

nämane ni ne die mike arato, käkwe niebare kore. Ni ne kräke Ngöökwe ja kukwei tikamna, ñobtä ñan angwane ni nura nökaka amne ni nura ngwä ötaka abko rabadre mrö bkäne tätre nütüre, aisete tä sribi nuene. ¹¹ Ye kwrere arato, Ngööökwe kukwei kuin Jesubtä nunkwe nökani nura kwrere mun ngätäite, ye ütiäre abko nunkwe jändräñ munkwe mätäidre munbtä abko ñakare blo, ¹² ñobtä ñan angwane ni mda mda akwa käta jändräñ mätäire munbtä angwane, nun bärira jire käkwe jändräñ mätäidre munbtä.

Akwa nun jändräñ mätäire ñakare munbtä abti kä nüke mtare, ñobtä ñan angwane nun ñan tö jändräñ nuein jire chi ja mikakäre ngite ni mda mda okwäbti abtä trö kwitadre kwe Ngööökwe Kukwei kuin Kristobtä yeye, akwa ni jökräkwe kadre ngäbti jáme, abkokäre nunta ja tare nike bätäkä ngwarbe Ngööökwe kukwei mikabtä gare munye. ¹³ Angwane abko mrö bianta Ngööökwe, ye ruäre ni sribikä ju blitakrä Ngööökwe käta mrö den jae sribi ütiäre ju yete, ye garera munye. Erere arato, ni jändräñ kukwaka Ngööökwe käta ngri den ruäre nünankrä jae. ¹⁴ Ye kwrere arato, ni Dänkien käkwe kukwe ükaninte krörö ni niara kukwei mikaka gare kräke: Nire nire tä näin Ngööökwe kukwei kuin Jesubtä mike gare, ye köböire nünandre kwe, niebare ni Dänkienkwe.

¹⁵ Ye kwrere ti di tärä jändräñ mätäikä munbtä, akwa tikwe ñan jändräñ mätäiba munbtä, niebare ni Dänkienkwe ye kwrere. Erere arato, ñan munkwe jändräñ biandre tie, abkokäre tita tärä ne tike munye. Tikwe jändräñ mätäidre munbtä jakrä, ye känenkri ti krütadre abko rabadre bäri

kuin tikrä, aisetetita sribi nuene kore, ye abko bäri käi nuäre tibtä, aisetetita mda ñan raba ti töi kwite jene mda. ¹⁶ Ne aisetetita kukwe kuin Jesubtä dirire, yebti ñan tita bike kri, ñobtä ñan angwane sribi ye abko Ngöbökwe mikani ti kisete, aisetetita tikwe ñan nuendre angwane jaingwaree, ti bobre jakän! ¹⁷ Tikwe kukwe kuin Jesubtä ye diridre ja töi jenbti akräke tikwe ütiä mätäidre munbtä, akwa sribi mikani ti kisete Ngöbökwe, erere tita nuene, aisetetita ütiä kärere ñakare, ñobtä ñan angwane ti sribikä Kristokwe jirekäbe aibe aisetetita. ¹⁸ Akwa tita kukwe kuin Jesubtä dirire ngwarbe, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä. Amne tita ütiä mätäire ñakare munbtä, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä arato. Ye abko bäri käi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä dirita tikwe, ye kähti ti ñan tö nünai.

¹⁹ Ne mdentikwe, ni ñakare jire iti kä nebtä käta sribi tikwe ne ütiä bien tie, aisetetita ñakare klabore, akwa ni kwati jatadre Kristoye, abkokäre tita ja mike klabore ni jökrä kräke abko krörö: ²⁰ Nitre israelita ngätäite ti nämane angwane, tikwe ja mikani niaratre kwrere ganainkäre Kristokrä. Amne nitre israelita käta Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mike täte abko ngätäite ti nämane angwane, tikwe ja mikani Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mike ütiäte ganainkäre Kristokrä. Akwa era metre Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye ñan mikata ütiäte tikwe ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekri, akwa nitre kukwe mikaka ütiäte jatadre tödeke Kristobti, abkokäre tikwe ja mikani niaratre kwrere.

²¹ Akwa ni mda mda käta Kukwe Biani

Ngöbökwe Moiséye mike ñakare ütiäte abko ngätäite ti nämane nebe angwane, tikwe ja mikani niaratre kwrere. Akwa ti abko tä Ngöbö Kukwei mike ütiäte, ñobtä ñan angwane kukwe biani nuendre nie Kristokwe abko erere tita mike täte.²² Angwane ni ie Kristo gare ñakare kuin abko ngätäite tikwe ja mikaba ni ie Kristo gare ñakare kuin kwrere, niaratre ganainkäre Kristokrä. Tita ja mike ni mda mda kwrere, ye köböire abko ni ruäre rabadre dianintari, abkokäre tita nuene.²³ Ye abko, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, kräke tita sribi nuene ne köböire Ngöbökwe kuin nuendre tikrä abkokäre.

²⁴ Ti bike kukwe mda bää mike krörö munye: Nitre tä ja gaen angwane, ni kwati tä neen akwa, ni itibe tä ganane abko ütiäre jändrän bianta ie. Ye kwrere arato, Ngöbökwe jändrän biandre munye, ne ngwane ni niaka tä nüne ño ganakäre, ye kwrere munkwe nüna. ²⁵ Nitre ja gaka tä nikken ja mike biare ja gakäre angwane, jändrän ño ño käme kräke, ye ie tä ja üke bain ganakäre, akwa jändrän tä nikken ngwarbe jötrö abko ganainkäre tädre ja mike juto kore. Akwa Ngöbökwe jändrän kuin ütiäte biandre nie abko ganainkäre nita ja die mike jändrän ño ño käme ni kräke, ye ie nita ja üke bain ganakäre. ²⁶ Ne aisete ti abko ñan tä näin betekä okwä kware amne ñan tita kuso braire ngwarbe kä tökarete kwäräkwärä. ²⁷ Akwa tita ja ngrabare ara jire mike ja tare nike amne tita ja ngrabare ne mike ja kukwei mike täte, ñobtä ñan angwane tikwe diribare ni mda mdaye abti mrä ti ütiäte ñakare ñan niedre tie Kristokwe, abkokäre tita ja ngrabare mike ja tare nike.

10

Pablokwe nitre Corintobo mikani mokre

¹ Ti mräkätre, ti tö kukwe nakaninkä nitre israelitabtä mikaita töre munye abko krörö: Ni mräkä israelita kirakira nämane Egipto, nikaninta angwane, namani dikekä jökrä müta Ngöböökwe täni amne nikani jökrä Mren Tainte ta arato.

² Niaratre namani dikekä müta Ngöböökwe täni amne nikani Mren Tainte ta, ye abko namani ngökani ñöte amne namani mikani ketetibe Moisébe kwrere, Ngöbö nämane ben niaratre ngibiakäre bā mikakäre, nita ngökani ñöte amne mikani ketetibe Jesube, niarata ni dänkiene bā mikakäre ye kwrere. ³ Angwane mrö biani Ngöböökwe, arabe kwetani jökrä kwetre kä kaibete amne, ⁴ ñö biani tomnane Ngöböökwe, arabe ñani jökrä kwetre, ñobtä ñan angwane ñö mikani neen jäkwata käin Ngöböökwe, ye ñani kwetre, ñan krütadre tomna miare abkokäre. Kristo ara jire jäkwata ye kwrere abko nämane näin bentre, ñobtä ñan angwane mrö amne ñö biani Ngöböökwe niaratre ngrabare die mikakäre, ye abko Kristo nämane die mike nüne Ngöbö ngwärekri bā mike, aisete Kristo abko jäkwata kwrere, kä nämane juto biare nitre israelita mike nüne Ngöbö ngwärekri. ⁵ Akwa bäsí niaratre jökrä kákwe ñan Ngöbö mikani ütiäte, aisete Ngöbö namani romon kräke, abtä bäsí jökrä krütani bätärekä ja täritäri kä kaibete ji ngrabare temen.

⁶ Kukwe nakaninkä kore nitre israelita kirakirabtä, ye abko ja töikrä nie. Yebtä abko, nikwe ñan ja töi mikadre kukwe käme diän diän nuenbtä ño niaratre kákwe nuenbare ye kwrere abko krörö:

7 Bäri käne nitre israelita kirakira ruäre käkwe ngöbö ngwarbe mikani ütiäte jae, ye abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Niaratre namani täkänintbe temen, mröre, tomna
ñaan ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae, bti
nikanintre ja mike gure bati bati, *Exodo
32.6*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere munkwe ñan ngöbötre ngwarbe mika ütiäte jae.

8 Bobukäre abko, niaratre ruäre nikani ja mike gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae, abtä Ngöbö mätä namani btätre abko dokwäre ni krütani mili gre bti krämä (23,000) köböitibe, aiseete munkwe ñan ja mikadre gure bati bati niaratrekwe nuenbare ye kwrere. **9** Bämäkäre abko, nitre israelita käkwe kukwe nuendre käme Ngöbö rüere angwane, ni Dänkien käkwe mikadre ja ngie nuen ya, ñakare ya abko nitre ruäre tö namani gai. Abtä Ngöbökwe tbi juani, käkwe kwetani, abtä namanintre bren tbibti amne krütani. Ne aiseete munkwe ñan töbika amne nikwe ñan ja gadre Kristobe, nitre israelitakwe nuenbare ye kwrere. **10** Mräkäre abko, ni ruäre käkwe ñäkäbare Ngöbö rüere, dokwäre Ngöbökwe angele ni kämikaka juani, käkwe niaratre kämikani, aiseete nikwe ñan ñäkädre Ngöbö rüere, niaratre käkwe nuenbare ye kwrere.

11 Ye abko, ni tödekaka Jesubti, kräke kukwe kuin ne nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko tä neme bare kä mrä ne näire, aiseete kukwe nakaninkä jökrä kore nitre israelita kirakirabtä ja töikrä nie, yebtä nikwe töbikadre ja käne, abkokäre tä tikani Ngöbö Kukweibtä. **12** Ne aiseete nire nire

käta bike kri, ie ja nena ruen dite Jesu kukweibtä, ne abko käkwe ja ngibia kuin amne ja ñan tuametre nötadre temen kwe. ¹³ Akwa kukwe krörökrörö ngwiandre töre jae munkwe: Kukwe kämekäme tä kite ni jökrä nuente ja käne, kwrere arato kite mun rüere. Akwa kukwe bäri tare jatadre mun rüere angwane munkwe nünandrekä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöböta ja kukwei mike täte amne, tä juto biare mun die mike, aise te kukwe bäri tare käkwe mun nötadre temen, ye ngäniene munkwe kwäräbedre ño abko Ngöbökwe mikadi gare munye, mun rabadre nünenkä dite abkokäre.

Mrö ngöbö ngwarbe juete abko Pablokwe dokwä täkäni

¹⁴ Ne aise te, ti mräkätre tare tikwe, munkwe ñan ngöbö ngwarbe mika jire chi ngöböre jae amne ye ngäniene mun gitia. ¹⁵ Mun abko ni töbtä töbtä munta nütüre jabtä ruen tie, aise te titä kukwe era erere niere rükadre gare munye abtä munkwe töbika. ¹⁶ Nita mröre Kristo ngatani ngwiandre töre jae angwane, uba döi, btä nita kuin niere Ngöböye, bti nita ñiaen angwane, jäandrän jökrä nuenbare Ngöbökwe Kristo däriebti ni kräke abko nita den jakrä ben gware. Erere arato, ban kuntibe dikanteta oto kiakia, bti nita kwete, ye abko nita ja gete ketetibe gware Kristo ngrabarebe abko nita bä mike, ¹⁷ ñobtä ñan angwane ban kuntibe mun jökrä tä kwete, aise te ban oto kiakia kabre jatani ban kuntibete, ye kwrere mun abko ni kabre akwa ni ngrabare itibe kwrere.

¹⁸ Ye abko, nire nire käta mröre ngöbö ngwarbe käikitakäre abko ñan tä mröre ketetibe ngöbö ngwarbebe abko munta nütüre akwa, nitre israelita

tä dre nuene mika ñäräre munkwe: Niaratre käta jändrän kämike kukwadre Ngöbö käkitakakäre, bti ben gwaire tä kwete yete Ngöbö ngwärekri. ¹⁹ Ne abko, ñan ngöbö ngwarbe ütiäte Ngöbö kwrere tita niere abko mun raba nütüre. Erere arato, ñan ngri kukwani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko bäri ütiäte ngri mda mdakrä tita niere abko mun raba nütüre. ²⁰ Akwa nitre ñakare tödekaka Jesubti käta jändrän kämike kukwadre jändrän kädianta jirekäbe ngöbö ngwarbe yeye, ye abko ñan tä bien Ngöbö era metre yeye, akwa era metre tä bien üai käme bikaka ngöböre yeye abko tita niere, aiseete munkwe ñan ja getadre jire chi üai kämenbe, ie ti tö, ²¹ ñobtä ñan angwane mun ñan raba dö ñaen siä kwatibe te ni Dänkien Jesube amne üai kämenbe. Erere arato, mun ñan raba mröre mun mräkä Jesu kähti ben gwaire Jesu ngatani ngwiandre töre jae niara mikakäre ütiäte jae amne mröre nitre tödekaka ñakare Jesubti ben gwaire üai käme mikakäre ütiäte jae. ²² Nikwe nuendre kore, yebtä ni Dänkien mätä rabadre kri nibtä, ñobtä ñan angwane ni rabadre Jesu bä mike ngwarbe nitre tödekaka ñakare Jesubtiye. Erere arato, ni Dänkien bäri dite nikrä abko jürä rabadre nibtä, aiseete nikwe ñan ja getadre jire chi üai kämenbe.

Ni tödekaka Jesubti raba ngri mda kwete, niebare Pablokwe

²³ Mdakäre abko munta niere krörö tie kukwe nebtä: Ni tö rabadre dre dre nuein mröbtä, erere tädbe Ngöbökrä abko munta niere. Ye abko era, akwa jändrän jökrä abko ñakare kuin nuendre abko tita niere. Erere arato, munta niere krörö: Ni tö rabadre dre dre nuein, erere ni raba nuene, akwa

ti abko käta niere krörö: Jäandrän jökrä nita nuene ye abko ñakare kuin ni mda mda die mikakrä abko tita niere. ²⁴ Ne aisete, nikwe ñan töbikadre jäandrän kuin nuenbtä kaiibe jakrä, akwa nikwe töbikadre jäandrän kuin nuenbtä ni mda mdakrä.

²⁵ Ne aisete, kä ngri rürümoinkrä, känti munkwe ngri ño ño köka, ye erere munkwe kweta jáme. Akwa ngri ye biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ya, ñakare ya, ye munkwe ñan ngwiantari, ñobtä ñan angwane nirekwe biani rürümoindre abko ñakare ütiäte, ²⁶ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Kä temen ne amne jäandrän jökrä tä kä nebtä abko ni Dänkien Ngöböta bkäne, *Salmos 24.1* aisete munkwe ñan töbika dikaro btä.

²⁷ Nane ni ñakare tödekaka Jesubti käkwe mun nübäi mröre jabe, ye känti mun tö raba näin amne, mrö ño ño mika kwetadre kwe, ye munkwe kweta kä bube jirekäbe amne, mrö ye jatani mdenkri, munkwe ñan ngwiantari. ²⁸ Akwa nane ni tädre yete käkwe niedre krörö munye: Ngri ne biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, nie kwe munye angwane, munkwe ñan kweta jirekäbe ni kukwe niekä ye okwäbti, niara töi mikakäre nuäre. ²⁹ Ne abko, munkwe ñan ni mda töi mikadre bä jene Kristo rüere, abkokäre munkwe ñan ngri ye kwtadre tita niere, akwa ne ñan mun töi ño ngri kwetabtä, abkobtä tita blite. Ne aisete tikwe dre nuendre, ye abko tä dbe tikrä, akwa ni mda mdakwe ñan ti mikadre ngite kukwe nuenta tikwe yebtä, ³⁰ ñobtä ñan angwane jäandrän jökrä kwtata tikwe, btä tita kuin niere Ngöböye, ne aisete

tita jändrän kwete, yebtä ni mda mda käkwe ñan ñäkädre blo ti rüere.

³¹ Ne aisetet, munkwe mrö ya, munkwe tomna ña ya, munkwe dre dre nuen, erere munkwe nuen jökrä Ngöbö rabadre käkitaninkä abkokäre.

³² Akwa ni israelita amne ni ñakare israelitare, okwäbti munkwe ñan kukwe nuen abtä ja mikadre ngite krübäte kwetre Kristo rüere, abtä ñan tö rabadre tödekai Jesubti. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti, okwäbti munkwe ñan kukwe nuen, abtä ja mikadre ngite krübäte kwetre Kristo rüere. ³³ Amne ti abko käre tö ni mda mda moto mikai nuäre, aisetet käre tita jändrän kuin känene ñakare au jakrä, akwa ni mda mda rabadre dianintari arato, abko ie ti tö, aisetet tita jändrän kuin känene bäri ni mda mdakrä.

11

¹ Ye abko, Kristo käkwe nünabare ño, ye kwrere tita nüne, aisetet tita nüne ño, ye kwrere munkwe nüna.

Nitre merire käkwe dre nuendre gätäte

² Ti mräkä, käre tita töre munye amne kukwe diribare tikwe munye, erere munta mike täte jökrä, yebtä tita mun käikitekä. ³ Akwa kukwe rükadre gare metre munye, ie ti tö abko krörö: Ni dokwäta ni ngrabare mike nüne, ye kwrere Kristo tä ji dokwäte ni brare jökrä kräke amne ni brare abko tä ji dokwäte ni merire kräke amne Ngöbö abko tä ji dokwäte Kristo kräke. ⁴ Ye aisetet, ni brare rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte käkwe dän kitadre ja dokwäbti angwane, Kristo tä ji dokwäte niarakrä abko mikata ütiäte ñakare kwe. ⁵ Akwa meri abko

rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte ni jökrä ngwärekri angwane, dän ñan kitadre ja dokwäbti kwe ye ngwane, ja dokwä mikata ütiäte ñakare kwe angwane, meri dokwä mikata mutiolire ye kwrere jire bäta neme,⁶ ñobtä ñan angwane meri ñan tö dän kitai ja dokwäbti bli-takäre Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niekäre gätäte angwane, tö ja gaire ruen tie. Kore ne ngwane, ja dokwä mikadre mutiolire jirekäbe rabadre ja gaire bäri abkokäre. Akwa dokwä mikadre mutiolire, ye gaidre kräke ne ngwane, dän kita ja dokwäbti kwe.

⁷ Akwa ni brare abko käkwe ñan ja dokwä jue mika, ñobtä ñan angwane ni brare abko dätebare bäsí ja kwrere Ngöböökwe amne ni brare käkwe nünandre Ngöbö mikakäre ütiäte. Akwa ni merire abko käkwe ja dokwä jue mikadre, ñobtä ñan angwane ni merire dätebare Ngöböökwe ni brare bää mikakäre ütiäte,⁸ ñobtä ñan angwane ni brare ñan jatani merikri, akwa meri abko jatani ni brarekri.

⁹ Erere arato, ñan Ngöböökwe ni brare dätebare ni merire kräke, akwa ni merire dätebare ni brare kräke Ngöböökwe. ¹⁰ Ne aisetet ni merire käkwe ja dokwä jue mikadre brare kwe bää mikakäre ütiäte amne angeletre kisete ni merire käkwe ja dokwä jue mikadre arato.

¹¹ Ye abko era metre, akwa ni tödekaka Jesubti ngätäite abko, ni brare tä nüne ni merire köböire, aisetet tare nüne kaibe ni brare kräke amne, ni merire tä nüne ni brare köböire, aisetet tare nüne kaibe. ¹² Ye abko, kira kena ni merire dätebare ni brarekri ye abko era bkänä akwa, ni brare abko tä därere ni merirekri amne, ni jökrä amne jäandrän

jökrä abko jatani Ngöbökri. ¹³ Ne abko ni merire rikadre blite Ngöböbe gätäte angwane, ja dokwä jue mikadre ñakare kwe ye abko tädbe ya, abkobtä munkwe töbika. ¹⁴ Akwa ni brare käkwe ja dokwä drüen ngibiadre nga, ye abko tuen gaidre kri abko erere kukweta ükaninte ni ngätäite. ¹⁵ Akwa ni merire abko käkwe ja dokwä drüen ngibiadre nga, ye abko tänebe tuen kuin nuäre, ñobtä ñan angwane ni merire abko ie dokwä drüen biani nga Ngöbökwe ja dokwä jue mikakrä. ¹⁶ Akwa nane mun ruäre tö raba ja kwetai tibe kukwe nebtä ye abko raba gare munye, akwa nun amne ni mda mda gätäkä Jesu kähti kä mda mdate, ie kukwe mda mda bää jene tärä ya abko gare ñakare nunye, aisete nitre merire tägätäte angwane, tä blite Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niere angwane, dän kitadre dokwäbti kwetre. Abko kore se.

Mrö Jesu ngatani ngwiankrä töre jae, btä Pablokwe blitabare

¹⁷ Ti mräkätre, kukwe mda btä tita tärä tike munye, nebtä abko ti ñan bike mun käkitekä, ñobtä ñan angwane mutta gätäre Jesu kähti, ye nin tä mun die mike tödeke bäri Jesubti, akwa tä mun die gaenkä bäri. Yebtä abko, tita tärä tike krörö mda munye: ¹⁸ Mutta ja ükekrö gätäkäre Jesu kähti angwane, mutta ja ñäketbe jene jene, ye niebare käne tie amne ruäre tänebe era tikrä. ¹⁹ Mutta ja ñäketbe jene jene, ye abko rakadrekä kore ruen tie, ñobtä ñan angwane ye kwrere mun mden mden tä tödeke era metre Jesubti rükadre gare abkokäre. ²⁰ Akwa mutta gätäre Jesu kähti angwane, mutta mröre, ye abko ñan mutta mröre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae era metre,

21 ñobtä ñan angwane mröta niken Jesu ngatani ngwiankrä töre jae angwane, mun ngwian bkänkä krikri ara jire tä niken mrö jakwe kweteta käne amne ni ruäre abko tä neme mröi. Erere arato, ni ruäre tä dö ñaen kabre amne tä neme dröbare. **22** ¿Ju munkwe ñakare mrökrä amne dö ñakrä käne ya? ¡Se ñobtä mutta nitre Ngöböökwe mike ngwarbe kore jae amne nitre bobre bobre tödekaka Jesubti abko mutta mike ja gaire kore se! ¿Mutta kukwe nuene kore, sebtä tikwe dre niedre munye? ¿Tikwe mun käikitadrekä ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kore btä tikwe ñan mun käikitadrekä jire chi.

23 Ye abko, ti Dänkien käkwe diribare tie abko erere tikwe diribareta munye abko krörö: Ni Dänkien Jesu kitani ngise, ye näire deo, ban diani kunti kisete kwe, **24** käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, käkwe niebare krörö: Ban ne abko ti ngätä tikwe. Ne mden abko tita bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban kweta kore ti ngwiankrä töre jae, niebare kwe. **25** Ye kwrere arato, mröbare ünän jökrä kwetre angwane, uba döi basote diani kisete kwe, bti niebare krörö kwe: Uba döi ne abko kukwe ükaninte btin Ngöböökwe abko rabadre bare täte jökrä ti däriebti ye bärä mikakrä. Ne aisetekwe uba döi ña batire batire ti ngwiankrä töre jae, niebare ni Dänkienkwe. **26** Ne aisetekwe, ni Dänkien jatadreta, ye ngibiare kwärä munkwe ban kweta amne munkwe uba döi ña angwane, ni Dänkien krütani ni täte amne ni kräke abko mun tädi bärä mike batire batire abti ni Dänkien jatadi nüketa.

27 Ne aisetekwe, ban kwetata amne uba döi ñata ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa tä

ni mräkä Jesu kähti mda mda mike ngwarbe jae, ye nirekwe kwetadre kore angwane, ja mikadre ngite kwe ni Dänkien ngrabare rüere amne ni Dänkien därie rüere arato. ²⁸ Ye mden kisete, mun rika ban kwete amne uba doi ñaen ni Dänkien ngatani ye ngwiankrä töre jae, känenkri munta ja mike ngite kore mun mräkä Jesu kähti rüere ya, abkobtä munkwe töbika kuin käne, ²⁹ ñobtä ñan angwane ban kwetadre amne uba doi ñadre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa nita ni Dänkien ngrabare ara jire mike ngwarbe, ye ngwane, ja rüere nita ja mike ngite au Ngöböye, dokwäre Ngöbökwé ni mikadi ja ngie nuen. ³⁰ Ye mden kisete mun kwati bren amne mun di ñakare amne ni ruäre abko krütanina. ³¹ Ne aisete, nikwe dre nuendre, yebtä nikwe töbikadre kuin ja käne au angwane, ni Dänkien käkti ni mike ja ngie nuen, ye abko tä ni töi den kore mtare, niarakwe ñan ni mikadre ja tare nike ni ñakare tödekaka Jesubti ben gware kä mrä angwane, abkokäre tä ni töi den kore mtare.

³³ Ne aisete ti mräkätre tikwe, mun rika gätäre mrökäre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae angwane, munkwe ja ngibia ngäbti kwärikwäri, abti munkwe mrö kweta ketetibe gware jökrä. ³⁴ Akwa ni ruäre, ie mrö raba krübäte angwane, mrö kweta kwe ja gwiriete, bti jata gätäbtä. Ye kwrere gätädre kwe abtä Ngöbökwé ñan mikadre ja ngie nuen. Kukwe mda mda tä ükarete abko ti näinta nebe mun känti yete angwane, tikwe ükadite jökrä.

12

Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe

¹ Ti mräkätre, Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe ja moto kuinbti nitre tödekaka Jesubti itire itireye, btä munkwe kukwe ngwianintari tie täräbtä. Kukwe yebtä mun ñan töi rabadre mräme, akwa ye abko rabadre gare metre munye, ie ti tö abko krörö: ² Bäri käne abko, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri ngöbö ngwarbe, ye jiebti mun nämane ja ngwiamna ni mda mdaye, ye gare kuin munye. Ngöbö ngwarbe ye abko blite ñakare. ³ Ye aisete, mtare kukwe rabadre gare krörö munye, ie ti tö: Nire nire käta blite Ngöbö Üai köböire ñan raba niere: ¡Ngürün raba Jesubtä näre! abko ñan raba niere jire. Erere arato, Ngöbö Üai Deme köböire aibe ni raba niere: ¡Jesu abko Dänkien Ngöbö! abko ni raba niere kore, ye abko rabadre gare munye.

⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti abko bti Ngöbö Üaita ja di dräire bätäkä ngwarbe jene jene, akwa Ngöbö Üai itibe käta ja di bien kore. ⁵ Erere arato, sribi tärä bätäkä ngwarbe Ngöbökrä, akwa sribi ye abko nuenta ni Dänkien itibe köböire amne niara kräke. ⁶ Ye kwrere arato, sribita neme bare bätäkä ngwarbe ni mda mdakrä, akwa Ngöbö itibe käta sribi ngwena bare ni köböire amne niara tä ja di mike ni jökräbtä abko krörö:

⁷ Ni itire itire, ie Ngöbö Üai käta ja di bien ja moto kuinbti ni jökrä die mikakäre abko krörö: ⁸ Ni iti, ie Ngöbö Üai käta kukwe töbtä mike gare blitakäre btä amne, ni mdaye abko Ngöbö Üai arabe käta ja di bien kukwe keta kabreta ükaninte ño ño rabadre

gare. ⁹ Erere arato, Ngöbö Üai arabe käta ja di bien ni mdaye tödekakrä kватibe Ngöböti amne, Ngöbö Üai arabe käta ja di bien bätäkä ngwarbe ni mdaye ni bren bren mikakäreta kuinta. ¹⁰ Ni mdaye abko Ngöbö Üaita ja di bien sribi kri ñan tuabare bätäkä ngwarbe nuenkäre amne, ni mdaye abko ja di bianta Ngöbö kukwei niekäre nitre Ngöbö kukwei niekä kwrere amne, ni mdaye abko ja di bianta üai käme mikata nüke gare amne Ngöbö Üai era metre mikata nüke gare ie arato. Erere arato, Ngöbö Üai käta ja di bien ni mdaye blitakäre kukwe jenenanbti btä ja töitikani ñakare kwe amne, ni mda abko ie ja di bianta kukwe jenena ye rükadre gare, abkokäre Ngöbö Üai käta ja di bien ie. ¹¹ Di jökrä bätäkä ngwarbe ne abko Ngöbö Üai itibe ye ara käta bien nie, akwa tä ütiä kärere ñakare nie. Ngöbö Üai töta neme ja di biain ño ño nie, ye erere tä dräire ni tödekaka Jesubti itire bti.

Jesu ngrabare itibe akwa kiakia ngrabare kabre

¹² Nobtä Ngöbö Üai käta ja di bien bätäkä ngwarbe jene jene abko ti bike bā mike ni ngrabarebtä. Mun tödekaka Jesubti abko ti bike bā mike ni kiakia ngrabare kwrere abko nere: Ni ngrabare abko itibe, akwa ni kiakia abko kabre amne, ni kiakia ngrabare kabre, ye tä ni itibe ngrabare. Ye kwrere, Kristo ngrabare itibe, akwa nitre tödekaka Jesubti itire itire tärä kabre abko niara kiakia ngrabare. ¹³ Ne aisetet, era metre ni abko bätäkä ngwarbe jene jene. Ruäre abko ni israelitare amne ruäre abko ñakare israelitare; ruäre klabore amne ruäre abko klabore ñakare, akwa ni

jökräbtä Ngöbö Üai itibe nükani täte ni mikakäre Jesukristo ngrabare itibe kwrere amne, Ngöbö Üai itibe abko ni jökrä käkwe kani ngäbti. ¹⁴ Era metre ni ngrabare itibe akwa, ni kiakia ngrabare abko tärä kabre ni ngrabare mikakrä täte.

¹⁵ Ye abko ti bike bä mike krörö: Ni ngoto käkwe niedre, ¡A! Ti ñakare ni kise, aisetetita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, ¿ye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? ¡Ñakare! ¹⁶ Erere arato, ni olo käkwe niedre, ¡A! Ti ñakare ni okwä, aisetetita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, ¿ye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? ¡Ñakare! ¹⁷ Ye abko, ¿ni ngrabare rabadre ni okwärebe jökrä angwane, ni kukwei jaradre ño nie? Erere arato, ¿ni ngrabare rabadre ni olorebe jökrä angwane, jändrän rä rabadre ruen ño nie? ¹⁸ Akwa ni kiakia ngrabare, ye Ngöbö tö namani mikai mdente mdente, erere mikani kwe au ja töi jenbti. ¹⁹ Akwa ni kiakia ngrabare rabadre ketetibe ja bä kwrere jökrä angwane, ni ngrabare ñan rabadre kuin täte. ²⁰ Ye mden aisetetita, ni kiakia ngrabare tärä kabre bätäkä ngwarbe, akwa ni ngrabare abko itibe, btä ni kiakia ngrabare tä ketetibe jökrä. Ye kwrere Ngöbökwe kukwe mikanintbe munbtä arato.

²¹ Ye aisetetita, ni okwä ñan raba niere ni kiseye: ¡A! Ma ütiäte ñakare nünankrä tie, ñan raba niere kore. Erere arato, ni dokwä ñan raba niere ni ngotoye: ¡A! Ma ütiäte ñakare nänkrä tie, ñan raba niere kore, ²² ñobtä ñan angwane ni kiakia ngrabare tä nebe tuen di ñakare nie, akwa ye abko bäri ütiäte nikrä. ²³ Amne ni kiakia ngrabare ñan tä nebe tuen nuäre nie, ye nita ükete bäri nuäre. Erere arato,

ni kiakia ngrabare, btä nita ja gaire, ye ni ñan tö mikai tuare ni jökräye, abkokäre nita ngwä kite bäri kuin amne nita ja jue mike kuin bäre bäre,²⁴ akwa ni ngrabare tuen kuinkuin abko ngibiata ñakare kore nikwe amne nita ja jue mike ñakare arato. Ye abko, Ngöbökwé ni ngrabare ükaninte, ni kiakia ngrabare tuen ütiäte ñakare nie rabadre mikani bäri ütiäte nikwe.²⁵ Erere arato, ni kiakia ngrabare ñan rabadre ja ñäketbe jene jene, akwa ni kiakia ngrabare mden mden tuen ütiäte amne mden mden tuen ütiäte ñakare, ye töi rabadre ja di mikabtä kwärikwäri, abkokäre Ngöbökwé ükaninte kore.²⁶ Ne aisetet, ni kia ngrabare keteti tä ja tare nike angwane, ni ngrabare tä ja tare nike jökrä gware. Ye kwrere arato, ni kia ngrabare keteti mikata ütiäte angwane, ni ngrabare jökrä btä käta nebe nuäre gware jökrä.

²⁷ Ye kwrere mun jökrä gware abko Kristo ngrabare ara amne, ni kiakia ngrabare tärä, ye kwrere mun itire itire tä Jesu ngrabare kiakiare. ²⁸ Ye aisetet, nitre gätäkä Jesu kähti ngätäite Ngöbö tö namani ni krörökrörö tuai abko erere mikani kwe abko krörö: Mtare Jesu kukwei ngwianka mikani käne kwe. Bobukäre abko, nitre Ngöbö kukwei niekä. Bämäkäre abko, nitre Ngöbö Kukwei dirikä mikani kwe. Yebti nitre sribi kri ñan tuabare nuenkä, nitre ni bren bren mikaka kuinta amne, nitre ni mda mda die mikaka amne, nitre ni mda mda jie ngwianka, amne nitre blitaka kukwe jenenanbiti, ye abko mikani jökrä kore nitre gätäkä Jesu kähti ngätäite. ²⁹ Ye abko, ñan ni jökrä tä Jesu kukwei ngwianka amne ñan ni jökrä Ngöbö kukwei niekä amne ñan ni jökrä tä Ngöbö Kukwei

dirikä amne, ñan ni jökrä tä sribi kri ñan tuabare nuene. ³⁰ Erere arato, ñan ni jökrä ni bren bren mikakata kuinta amne, ñan ni jökrä tä blite kukwe jenenanbti amne, ñan ni jökrä abko ie kukwe jenena tä nüke gare niekäre ni mda mdaye. ³¹ Akwa Ngöbö Üai di bäri ütiäte ütiäte mun die mikakäre, ye munkwe känäntari kisere jakrä.

Ja taredre kwärikwäri abko bäri ütiäte

Akwa jäandrän bäri kuin ütiäte Ngöbö Üai di bätäkä ngwarbe ye kräke, jiebti ti bike ji tike käne abko krörö:

13

¹ Ni kukwe bätäkä ngwarbe kä nebtä, erere ti rabadre blite amne angeletre kukwe ño ño, erere ti rabadre blite, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, balinkwata ngö kri ngwarbe, kwrere jire ti rabadre amne bandereta ngö mikata ngöbö ngwarbe mikakrä ütiäte, kwrere jire ti rabadre ngwarbe. ² Erere arato, Ngöbö Üai köböire ti di rabadre Ngöbö kukwei niekäre amne Ngöbö Üai köböire kukwe tiebetiebe Ngöböökwe rabadre gare jökrä tie amne, Ngöbö Üai köböire kukwe kabre bätäkä ngwarbe tä ükaninte ño rabadre gare jökrä tie amne Ngöbö Üai köböire tita tödeke kwatiibe Ngöböhti, köböire ti rabadre ngitio kri juen nebe kä mdabti, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, ti ütiäte ñakare jire. ³ Mdakäre abko, jäandrän tädre tikwe, erere tikwe dräidre jire jökrä ni bobre bobrebti amne, tikwe ja ne ara jire biandre kukwadre sribi Ngöböökwekrä,

akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane,
¿tikwe dre ganaindre jakrä?

⁴ Nita ni mda mda tarere metre abko nere:
Nita ni mda mda tarere angwane, nita jändrän
jökrä ngibiare bätärekä ni mdabtä amne nita ja
moto mike kuin ni mdakrä. Nita ni mda mda
tarere angwane, ñan nita näne ni ja ribare kwrere
jändrän jökräbtä jändrän diankakäre jakrä amne,
ñan nita ja bär mike ütiäte amne ñan nita bike
kri. ⁵ Nita ni mda mda tarere angwane, ñan
nita ñäke diän diän ni mdaye mikakäre ja gaire
amne ñan nita jändrän kuin känene kaibe jakrä.
Erere arato, nita ni mda mda tarere angwane,
ñan nita nebe romon jötrö ngwarbe ni mdakrä
amne ñan ni mätäta neme kärekäre ja dokwäre ni
mdabtä. ⁶ Mdakäre abko, nita ni mda mda tarere
angwane, kukwe diän diän Ngöbö rüere amne ni
mda mda rüere, ye käita neme nuäre ñakare nibtä,
akwa kukwe kuin era metre abko käita nebe nuäre
nibtä. ⁷ Nita ni mda mda tarere angwane, nita
juto biare jändrän jökrä ni rüere kaen ngäbti ni mda
mda ngibiakrä amne, nita tödeke janknu Ngöböbti
amne ni mda mdabti. Erere arato, nita ni mda
ngibiare bätärekä jändrän jökräbtä amne nita di
krüte ñakare jändrän jökräbtä.

⁸ Nita ja tarere kwärikwäri ye abko rabadi
kärekäre, akwa kukwe niebare nitre Ngöbö kuk-
wei niekäkwe abko köböitira jire näin ta amne, ñan
blita rabadre kärekäre kukwe jenenanbti Ngöbö
Üai köböire. Erere arato, ni ye ie kukwe kabre
tä ükaninte tä gare Ngöbö Üai köböire, ye näin ta,
⁹ ñibtä ñan angwane ni ye ie kukweta neme gare
braibe amne, ni Ngöbö kukwei niekä ye abko gare

ñakare täte. ¹⁰ Ne aisetet, ni Dänkien Jesu rükadita angwane, kukwe era erere mikadi gare täte kwe nie, aisetet kukwe ñakare täte era metre Ngöböbtä, ye ñan rabadi ütiäte mda. ¹¹ Ye abko, ti bike bää mike krörö: Ti nämane chi angwane, ti nämane blite, ti nämane töbike amne ti nämane töi ngitiekä ngäbäkre chi kwrere. Akwa ti namanina ünän angwane, jäandrän ngäbäkre chikwe namani jökrä ja jiebti tie. Ye kwrere, kukweta gare mtare tie abko kukwe braibe amne, Jesu rükadita angwane, rabadi jökrä ja jiebti tie. ¹² Mdakäre abko, ti bike bää mike jene mda abko krörö: Mtare jäandrän jökrä tuen ñakare kuin nie, aisetet ñäi ngututure te jäandrän bää tuen diore kwrere, aibe tuen diore nie, ye kwrere kukwe keta kabre gare ñakare metre nie mtare, akwa köbötira jire nikwe ja tuadi gwärere Ngöböbe angwane, kukwe rabadi gare metre nie. Mtare abko ti töi braibe Ngöböbtä, akwa köbötira jire Jesu rükadita angwane, ti gare kuin metre Ngöböye mtare, ye kwrere Ngöbö rükadi gare tie. ¹³ Ye abko, jäandrän ketamä rabadre ütiäte kärekäre abko krörö: tödekadre kwatibe Ngöböbtä, Kristo jatadreta ye ngibiadre ngäbti amne ja taredre kwärikwäri. Akwa jäandrän ketamä, ye ngätäite abko ja taredre kwärikväri abko bäri ütiäte.

14

Kukwe jökrä nieta gätäte rükadre gare ni jökräye

¹ Ja taredre kwärikväri, ye jiebti mun rankwa kisere janknu. Erere arato, Ngöbö Üai di bätäkä ngwarbe, ye känäntari munkwe jakrä, akwa Ngöbö Üai di Ngöbö kukwei niekäre, ye abko bäri

känäntari munkwe,² ñobtä ñan angwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye abko tä blite Ngöbö aibe ben amne ñakare tä blite nitre gätäkä yebe. Niarata kukwe ütiäte ükani tiebe jenena niere Ngöbö Üai diebti, akwa kukwe ñan tä nebe nüke gare ni mda mdaye gätäte.³ Akwa ni Ngöbö kukwei niekä abko tä blite nitre gätäkä Jesu käbti kukwere angwane, kukwe dirita kwe ye tä nitre gätäkä Jesu käbti die mike nüne bäri Jesukrä, amne tä töi den näin janknu Jesube amne tä kä mike nuäre btätre.⁴ Akwa ni blitaka kukwe jenenanbti Ngöbö Üai diebti abko tä blite angwane, tä ja die mike au, akwa ni Ngöbö kukwei niekä tä blite nitre gätäkä Jesu käbti die mike jökrä.⁵ Mun jökrä rabadre blite kukwe jenenanbti näre, akwa munkwe Ngöbö kukwei niedre abko ie ti tö bäri, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei niedre ye abko bäri ütiäte blitadre kukwe jenenanbti ye kräke. Akwa ni blitaka kukwe jenenanbti tä dre niere, ye kwitadre nitre gätäkä Jesu käbti kukwere niaratré die mikakäre, ne ngwane rabadre kuin.

⁶ Ti mräkätre, ti bike kukwe bärä mike mda munye abko krörö: Ti rikadre basare munye angwane, Ngöbö Üai diebti kukwe jenena nüke gare ñakare munye, bti tikwe blitadre munbe, ye käkwe ñan mun die mikadre jire chi nüne bäri Jesukrä, ñobtä ñan angwane kukwe jenena ye gare ñakare munye. Akwa Ngöbökwe kukwe tiebe mikani gare tie, ye tikwe niedre munye mun kukwere amne, kukwe töbtä Ngöbö Kukweibtä, yebtä tikwe blitadre munbe mun kukwere amne tikwe Ngöbö kukwei niedre munye, ye käkwe diridre munye

mun kukwere, ye abko rabadre mun die mike nüne bäri Jesukrä. ⁷ Erere arato, drü bätäkä ngwarbe abko käta kukwe ye bā mike arato abko krörö: Tolero jükadre ngwarbe amne arpa täkadre ngwarbe, ye ngwane dre jükata metre amne dre täkäta metre ñan rükadre gare nie. ⁸ Erere arato, ¿nitre rükä, kräke trombeta jükata mikakäre juto rikakäre rüre, akwa ñan jükadre metre angwane, ja mikadre ño juto kwetre? ⁹ Ye kwrere tä nakenä munbtä. ¿Kukwe nüke gare kuin, bti munkwe ñan blitadre, ye abko munta dre niere abko rükadre gare ño ni mda mdaye gätäte? Mun kukwei ñan rükadre gare, ye ngwane munta blite kaibe ngwarbe kwäräkwärä. ¹⁰ Mdakäre abko, ni kukwei tärä keta kabre kä nebtä, akwa ni kukwei kwatirekwatire, bti dre nieta abko tä mike gare. ¹¹ Akwa ni mdakwe ñäkadre ja kukwere akwa, dre niedre kwe tie ñan rükadre gare tie, ye ngwane ti rabadre chui menteni kwrere kräke amne, niara rabadre chui mentenine tikrä arato. ¹² Ne aise, mun tö Ngöbö Üai di tuai bätäkä ngwarbe jakrä, ye abko kuin, akwa mun di rabadre nitre gätäkä Jesu kähti die mikakäre bäri abko munkwe kärä kisere jakrä Ngöböye.

¹³ Ne aise, Ngöbö Üai diebti nire nire käkwe blitadre kukwe jenenanbti angwane, Ngöbö Üai käkwe ja di biandre mae kukwe ye kwitakäre mun kukwere, munta dre niere rükadre gare munye abko munkwe kärä Ngöböye. ¹⁴ Ti mräkätre, Ngöbö Üai diebti tikwe blitadre kukwe jenenanbti Ngöböbe, ye ngwane tita blite ja üai aibebti Ngöböbe, akwa ñakare tita blite ja töibti. ¹⁵ ¿Yebtä

abko, tikwe ja nuendre? Tikwe blitadre Ngöböbe angwane, tikwe blitadre ben ja üai aibebti kukwe jenenanbti. Erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gware ja kukwere tikwe blitadre ben arato. Erere arato, tikwe kantadre Ngöböye kukwe jenenanbti ja üai aibebti, erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gware ja kukwere arato. ¹⁶ Makwe ñan nuendre kore ne ngwane, ma tädre Ngöbö käikitekä ja üaibebti kukwe jenenanbti angwane, ni tödekaka Jesubti mda mda, ie kukwe makwe ñan tä nüke gare tädre gätäbtä ma kukwei nuen, kákwe ma kukwei nuadre, ye ngwane niara ñan raba ja töi mike gware mabe kuin niekäre Ngöböye, ñobtä ñan angwane mata dre niere ñan rükadre gare ie aisete. ¹⁷ Ye aisete, nane mata blite bäänuäre Ngöböbe amne mata kuin niere ie kukwe jenenanbti, akwa rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye amne mata die mike ñakare.

¹⁸ Ye abko, Ngöbö Üai kákwe ja di biani tie, aisete kukwe jenenanbti tita blite bäri kabre mun ngwä, yebtä tita kuin niere Ngöböye. ¹⁹ Akwa gätäte abko, bäri ti töta neme kukwe niei kwärikebe ja kukwere, kukwe ye rükadre gare kuin ni jökräye abko rabadre bäri kuin, ñobtä ñan angwane kore kukwe dirita tikwe rükadre gare metre ni mda mdaye aisete. Akwa tikwe kukwe niedre mili kwä jätä kukwe jenenanbti, ye abko ñan rükadre gare, aisete ni mda mda ñan die mikadre kore kwe. ²⁰ Ti mräkätre, blitadre ni kukwe jenenanbti amne Ngöbö kukwei niedre ño, yebtä munkwe ñan töbika ngäbäkre kiakia kwrere, akwa jändräñ kämekäme Ngöbö rüere, yebtä ngäbäkre kiakia tä töbika ñakare, erere mun töi raba ngäbäkre kiakia kwrere. Amne

ni ünän ünän käkwe töbika kuin ja käne, ye kwrere munkwe töbika blite ni kukwe jenenanbti yebtä amne Ngöbö kukwei niebtä arato, [21](#) ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita tikani krörö kukwe jenenanbtä:

Ni menteni kukwe bā jene, bti tikwe blitadi nitre israelitabe niaratre mikakäre mokre,
 ñobtä ñan angwane ni menteni, ye köböire ti bike nitre israelita mike ja tare nike.

Amne ni nünanka kä mdate, yebti tikwe blitadi nitre israelitabe, akwa ti kukwei ñan mikadre ütiäte kwetre, niebare ni Dänkien Ngöbökwe,

Isaias 28.11-12

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

[22](#) Ne aisetet, nita blite kukwe jenenanbti, ye abko ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke blitata kore abko Ngöböta yete niaratre ngätäite bā mikata, aisetet ye abko ñakare ni tödekaka Jesubti kräke. Akwa Ngöbö kukwei nieta ye abra ni tödekaka Jesubti kräke amne Ngöböta ja moto mike kuin kräke bā mikata, aisetet ye abko ñan blitata ni ñakare tödekaka Jesubti kräke. [23](#) Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä ja ükekrö jökrä gätäbtä Jesu kähti angwane, ni jire jökrä tädre blite kukwe jenenanbti, ye btäräbe ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rikadre nebe yete amne ni ñakare tödekaka Jesubti rikadre nebe arato angwane, mun jökrä dokwäbti kä jáme nitre ñäkäkä bā jene kore ngöbötre ngwarbe käikitakakäre kwrere jire rabadre nütüre munbtä. [24](#) Akwa mun jökrä tädre Ngöbö kukwei niere angwane, ni ñakare tödekaka Jesubti amne ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rükadre gätäte, käkwe mun kukwei nuadre

ja kukwere angwane, mun kukwei rabadi era kräke amne, mun jökrä tädi dre niere, ye rükadi gare ie amne rabadi töbige jabtä au, ja rabadre ruen ngite ie Ngöbö ngwärekri amne, ²⁵ kukwe kämekäme tä kaibe töibtä ye abko rabadre kä merete jökrä Ngöbö ngwärekri, rabadre ruen ie amne, rabadi ngukudokwäbti temen Ngöbö mike ütiäte jae. Ye ngwane, Ngöböta era metre bkänä mun ngätäite niedi kwe, käkwe tödekadi Ngöböbti, aise te munkwe Ngöbö kukwei niedre abko bări ütiäte blita kukwe jenenanbti ye kräke.

Ni jökrä käkwe blitadre itire itire ja täritäri

²⁶ Ne aise te, ti mräkätre, munta gätäre Jesu käbti angwane, munkwe dre nuendre abko ti bike niere munye abko krörö: Ni ruäre käkwe kanta, ni ruäre abko käkwe Ngöbö kukwei diri amne, ni mda abko ie Ngöböökwe kukwe tiebe mikani gare abko mika gare kwe amne, ni mda abko käkwe blita kukwe jenenanbti amne ni mda abko käkwe kukwe jenena ye kwita mun kukwere ni mda mda kräke. Akwa jäandrän jökrä, ye munkwe nuen ja die mikakäre kwärirkwäri. ²⁷ Akwa mun rika blite kukwe jenenanbti, ye ngwane ni nibu, ni nimä aibe käkwe blita itire itire ja täritäri, akwa ñakare gwaire jökrä batibe. Angwane kukwe jenena ye kwitadre mun kukwere. ²⁸ Akwa ne kwrere ni ñakare kukwe jenena ye kwitaka mun kukwere, ye ngwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye käkwe ñan blita ni jökrä okwäbti gätäte, akwa blita kaibe kwe Ngöböbe.

²⁹ Ne kwrere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä abko tärä, ye ngwane ni nibu, ni nimä käkwe Ngöbö kukwei nie itire itire ja täritäri amne, nitre

Ngöbö kukwei niekä ye tä Ngöbö kukwei niere metre ya abko ni mda mda käkwe mika ñäräre.

³⁰ Akwa nane nita täkänintbe temen yete, ye ie Ngöbökwe ja kukwei tiebe mika gare ni jökrä kräke mda angwane, ni Ngöbö kukwei niekä käne ye käkwe kada keta jirekäbe, käkwe kä biandre ni mda yeye. ³¹ Ne kwrere ni jökrä käkwe nuendre angwane, ni itire itire ie kä rabadre Ngöbö kukwei niere ye abko käkwe nitre gätäkä Jesu kähti ye töi tikadi amne die mikadi nüne bari Ngöbökrä.

³² Akwa nire nire ie ja di bian Ngöbö Üaikwe Ngöbö kukwei niekäre, nitre ye abko di tärä ja töi ngibiare blitakäre jäme ja täritäri amne ñakare batibe jökrä gwaire, ³³ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko Ngöbö jäme, akwa ñakare Ngöbö kä ngwiankrä nokre ni töi kwitakäre kwäräkwärä aise. Ye kwrere nitre gätäkä Jesu kähti kä ketareketare temen käta nüene kore, aise aise munkwe nuendre kore arato.

Kukwe nitre merire kräke

³⁴ Kukwe mdara jire ti bike niere abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu kähti, ye känti nitre merire käkwe ni kukwei nua kä bube jirekäbe, ñobtä ñan angwane nitre merire käkwe ñan bli-tadre gätäte abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta niere, ye kwrere nitre merire raba kwekbe ni kukwei nuen. ³⁵ Akwa nitre merire tö raba kukwe ño ño gai angwane, ngwiantari kwe kwäräyi ja gwiriete, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu kähti, ye känti merikwe blitadre abko gaidre kri.

*Kukwe nämane nakenkä gätäte, yebtä Pablokwe
blitabare mrä*

36 Angwane Ngöbö Kukwei ye abko jatani kena mun köböire munkwe ñan nütü. Erere arato, ñan mun aibe käkwe Ngöbö Kukwei kani ngäbti, mun raba nütüre. **37** Mun mden ie ja ruen Ngöbö kukwei niekä amne Ngöbö Üai tä täte munbtä raba ruen munye, ye ngwane titä kukwe tike tärä nebtä ne abko ñan titä nuemna akwa, ni Dänkien käta nuemna era metre, ye rükadi gare munye. **38** Akwa ñan rükadre gare munye angwane, munkwe trö kwitadre ni Dänkienye, ye ngwane ni Dänkienkwe trö kwitadi munye arato. **39** Ne aise ti mräkätre tikwe, Ngöbö Üai di rabadre munkrä Ngöbö kukwei niekäre, ye abko munkwe känäntari kisere amne, nire nire rika blite kukwe jenenanbti, ye munkwe ñan dokwä täkä kän. **40** Akwa munkwe jändrän jökrä nuen kuin era metre jökrä ja täritäri.

15

Jesu nükaninta nire era metre

1 Ti mräkätre, mtare kukwe kuin Jesubtä tikwe mikani gare munye, ye ti tö mikaita töre munye. Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye mden munkwe kani ngäbti amne mun tä näin janknu btä mtare. **2** Ye kwrere munkwe nändre janknu kore ne ngwane, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä tikwe diribare munye, ye köböire mun rabadi dianintari. Akwa munkwe ñan nändre janknu ne ngwane, munkwe kukwe kuin Jesubtä mikani era jae akwa ngwarbe. **3** Kukwe mikata ütiäte Jesubtä ni jökräkwe diribare tie abko erere tikwe diribare munye abko krörö: Kristo krütani ni ngite Ngöbö rüere ye diankakäre nibtä abko nämene tikani kore Ngöbö

Kukweibtä, ye kwrere nakaninkä. ⁴ Erere arato, Kristo doboi mikani, abti köbömäkäre Ngöböökwe mikaniinta nire abko nämane tikani kore Ngöbö. Kukweibtä, ye kwrere nakaninkä. ⁵ Yebti Kristokwe ja mikani tuadre Pedroye, bti ja mikaniinta tuadre kwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu yeye.

⁶ Abti ja mräkätre Jesu käbti siento krärike jire, ie ja mikani tuadre batibe jökrä kwe. Ja mräkätre Kristo tuakatuaka ye tä nüne kwati akwa, ruäre abko krütanina. ⁷ Yebti ja mikani tuadre kwe Santiagoye amne nitre niara kukwei ngwianka mda mdaye. ⁸ Mrä, Kristokwe ja mikani tuadre tie arato, aisetet ngäbäkre däredre käi ngämi nüke angwane, tä därere käme, ye kwrere nakaninkä tibtä.

⁹ Ye mden kisete, nitre Jesu kukwei ngwianka jökrä, ye ngätäite ti abko bäri ütiäte ñakare. Ti abko Jesu kukwei ngwianka ñan niedre tibtä, ñobtä ñan angwane nitre gätäkä Jesu käbti, jiebti ti nämane näin kisere mikakäre ja tare niike. ¹⁰ Akwa tita ño mtare ne abko Ngöböökwe ja moto mikani kuin tikrä abko köböire tita kore. Ngöböökwe ja moto mikani kuin tikrä, ye abko ñakare nuenbare ngwarbe kwe, ñobtä ñan angwane tita sribire bäri nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda ngwä, ye abko ñan tikwe nuenbare kaibe ja di jenbti, akwa Ngöböökwe ja moto mikani kuin tikrä käkwe ti die mikani. ¹¹ Akwa tikwe sribibare bäri ya o niaratré ya abko ñakare ütiäte, akwa kukwe bäri ütiäte abko ti amne nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda käkwe kukwe diribare ja kwrere jökrä, ye mden abko munkwe mikani era.

*Nitre tödekaka Jesubti abko Ngöbökwe mikadita
nire era metre*

¹² Akwa Kristo mikaninta nire Ngöbökwe abko nunta dirire, ¿ye ñobtä abko ni krütanikrütani ñan rükadreta nire abko mun ruäreta niere? ¹³ Ni krütanikrütani ñan rükadreta nire, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. ¹⁴ Amne Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane kukwe dirita nunkwe abko ngwarbe, ütiäte ñakare. Erere arato, munta tödeke ngwarbe Kristobti. ¹⁵ Ngöbökwe Kristo mikadreta nire ñakare bkänä, akräke nun rabadre kukwe ngwarbe niekä Ngöböbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, akwa mikaninta nire kwe nun tädre niere, ye ngwane nun tädre ñäke ngwarbe Ngöbö rüere. Mdakäre abko, ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato, ¹⁶ ñobtä ñan angwane ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. ¹⁷ Erere arato, Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane munta tödeke ngwarbe bti amne mun tä ngite janknu Ngöböye abti kä nüke mtare. ¹⁸ Mdakäre abko, Ngöbökwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane nitre tödekaka Kristobti krütanikrütani ye abko ñakare dianintari, akwa tä nianinte janknukäre arato. ¹⁹ Kore ne ngwane, nikwe nünandre kä nebtä aibe kräke nita tödeke Kristobti ne ngwane, ni jökrä ngätäite, ni abko bäri bobre jakän.

²⁰ Akwa Ngöbökwe Kristo mikaninta nire, ye abko era bkänä amne, Ngöbökwe nitre tödekaka

Jesubti krütanikrütani mikadita nire bkänä, abkokäre Jesu mikaninta nire ni jökrä tödekaka niarabti ye känenkri. ²¹ Ngöbökwe nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani mikadita nire arato abko gare krörö nie: Kena ni iti kä Adán kákwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye köböite ni jökrä tä krüte, ye kwrere arato ni itibe köböire Ngöbökwe ni tödekaka Jesubti krütanikrütani erere mikadita nire. ²² Ye abko, Adán köböite ni jökrä kä nebtä tä krüte, ye kwrere arato Kristo köböire Ngöbökwe ni jökrä tödekaka Kristobti mikadita nire. ²³ Akwa Ngöbökwe kukwe ükaninte, erere rabadi bare ja täritäri abko krörö: Ngöbökwe Kristo mikaninta nire käne, yebti Kristo jatadita angwane, ni kwekwe tödekaka niarabti abko rükadita nire mda abko rabadi bare ja täritäri. ²⁴ Kristo jatadita angwane, üai käme tä dänkiene nibtä kä nebtä amne jäandrän mda mda üai käme kwrerekwrere abko gadikä jire jökrä kwe. Abti kä mrä angwane, gobran mikanina gare Ngöbökwe ie, ye mikadita Rün Ngöbö kisete kwe. ²⁵⁻²⁷ Ngöbökwe jäandrän jökrä mikani gare Kristoye, aisetet Kristo rabadi gobrane abti rüe jökrä ye mikadi ja ngoto täni kwe. Yebti Kristokwe gata mikadi mrä ja ngoto täni ne abko Kristo rüe mrä ganaindi kwe. Akwa jäandrän jökrä rabadi Kristo ngoto täni titä niere ne abko, ñakare titä blite Ngöbö ara jire btä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jäandrän jökrä mikani gare Kristoye. ²⁸ Ne aisetet jäandrän jökrä rabadi Kristo ngoto täni angwane, Kristo Ngöbö Odei ara jire kákwe ja mikadita gare Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jäandrän jökrä mikani Kristo ngoto täni. Ye ngwane, Ngöbö aibe rabadre

gobrane jäandrän jökräbti.

²⁹ Mdakäre abko, ¿ni krütanikrütani ñan rükadreta nire ni ruäre tä niere, se drekäre abko ni ruäre tä ja ngökö ñöte ni krütani diäre? ¡Se ñan tä ja ngökö ngwarbe ñöte ya!

³⁰ Erere arato, ¿Ngöbökwe ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane, drekäre köbö kwatirekwatire nunta ja kite kukwe krübätete? ³¹ Ye abko, munta näin Kristo Jesu ni Dänkienbe, ye käita nebe nuäre tibtä era metre. Ye kwrere jire, era metre käre köbö kwatirekwatire tita kä krübätete rätäninkä gatabti. ³² Ye abko, jäandrän ngwarbe romon romon, ben rüdre, kwrere jire tikwe rübare nitre krübäte krübäte ben juta Efeso nete, ¿ye tikwe nuendre ngwarbe ja mikakäre kri, ye ngwane dre rükadre tie rübtä kore? ¿Ngöbökwe ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane, ye ñan tikwe rüdre ngwarbe ya? Ngöbökwe ñan ni krütanikrütani mikadreta nire angwane,

¡Nane ni krütadre jetbe, aisetet ari mröre kri, ari dö
ñnaen kabre!

abko ni ruäre tä niere. ³³ Akwa munkwe ñan ja ngökamna kukwe yebtä, ñobtä ñan angwane “ni kukwe muko diän diän ben ni töi kuin metre tä ja gete angwane, ni töi kuin metre abko tä neme diän arato,” nieta era metre, aisetet munkwe ñan ja ngökamna kore. ³⁴ Akwa munkwe töbikata kuin ja käne, käkwe ñan ja mika ngite mda, ñobtä ñan angwane mun ruäre, ie Ngöbö gare ñakare. Yebtä mun rabadre ja gaire, abkokäre tita ñäke kore munye.

Ni rükadita nire angwane, ni ngrabare rabadi ño

³⁵ Mdakäre abko, mun ruäre käta kukwe ne ngwentari krörö jae kwärikwäri: ¿Ni krütanina se abko rükadreta nire ño sere? ¿Ni krütani rükadreta nire angwane, rabadi ño ngrabare ruen? abko munta ngwentari jae. ³⁶ ¡Ye ño abko mun töi ñakare dikaro käta kukwe ngwentari kore jae ye! Ye abko ti bike nura bä mike ni ngrabarebtä. Nura nökata ye gütadrete ñakare angwane, mu ñan rükadre. ³⁷ Ye abko, trigo nurai amne nura mda mda nökata, ye abko ñan nura mu ara jire nökata, akwa nura ara jire nökata. ³⁸ Yebti nura ketareketare Ngöbö töta nebe mu mike niren ño ño, erere tä mike niren jene jene, aisetet ñakare ja kwrere jökrä ngrabare. ³⁹ Jändrän jökrä abko ñakare ja kwrere jökrä ngrabare garera nie abko krörö: Ni, jändrän ngwarbe, nukwā amne gwa ye abko bä jene jene jökrä ngrabare. ⁴⁰ Ye kwrere arato, jändrän kä käinbti amne jändrän kä temenbtä abko bä ñakare ja kwrere jökrä, akwa bä jene jene. Akwa jändrän kä käinbti abko bä nuäre nuäre, ye abko bä jen kwetre. Erere arato, jändrän kä temenbtä abko bä nuäre nuäre, akwa bä ye abko bä jen kwe. ⁴¹ Erere arato, ñänäträ ñakare ja kwrere söträ amne muke abkoträ bä jene jene arato. Erere arato, muke kwatirekwatire abkoträ tärä bä jene jene.

⁴² Ye kwrere, ni krütanikrütani mikadita nire Ngöböökwe angwane, rakadikä kore arato nibtä: Ni ngätä tä nikengwarbe abko doboi mikata, akwa Ngöböökwe ni mikadita nire angwane, ni ngätä nikengwarbe ñakare jire chi mda abko biandi kwe nie. ⁴³ Ni ngrabare käme bobre doboi mikata, akwa Ngöböökwe ni mikadita nire angwane, ni rabadi bä nuäre ngrabare. Erere

arato, ni ngrabare di ñakare ye doboi mikata akwa, Ngöökwe mikadita nire angwane, ni rabadi bäri dite ngrabare. ⁴⁴ Erere arato, ni ngrabare kä nebtä ne abko jatani dobokri abko doboi mikata, akwa Ngöökwe ni ngrabare mikadita nire angwane, ni ngrabare kä käinbtikri biandi kwe nie. Erere arato, ni ngrabare jatani dobokri tärä ne ngwane, ni ngrabare kä käinbtikri ye tärä arato.

⁴⁵ Ye mden kisete Ngööökwe Kukwei tä niere krörö: Ni käne kädian nämane Adán abko Ngöökwe mikani nire, *Génesis 2.7* akwa Adán mrä kädianta Kristo ne abko Üai kwe köböire tä ni miketa nire. ⁴⁶ Akwa ni ngrabare nünakäre kärekäre kä käinbti, ye abko ñakare käne nikwe akwa, ni ngrabare nünakäre kä nebtä abko rabadre käne nikwe, yebti ni ngrabare nünakäre kä käinbti rabadre nikwe mda. ⁴⁷ Ni dätebare käne kä Adán abko dobro temen ne dätebare, akwa ni mda abko Kristo ye abko kä käinbti jatani. ⁴⁸ Ne aise, ni kä nebtä abko dobro dätebare nire abko bää namani ño ngrabare, ye kwrere ni jökrä bää ja täritäri; akwa ni kä käinbti bää ño ngrabare, ye kwrere Ngöökwe ni krütanikrütani mikadita nire angwane, ni ngrabare bää rabadi arato. ⁴⁹ Ne aise, dobro dätebare nire abko kwrere ni bää ja täritäri mtare kä nebtä, ye kwrere Ngöökwe ni mikadita nire angwane, ni kä käinbti kä Kristo bää ño ngrabare, ye kwrere ni ngrabare bää rabadi arato.

⁵⁰ Yebtä abko, ti tö niei krörö munye ti mräkätre tikwe: Ngööota gobrane, ye känti ni ngrabare tä niken ngwarbe ye ñan raba nebe nüne jire chi, ñobtä ñan angwane kä käinbti ye känti jäandrän

ñakare jire tä niken ngwarbe raba neme. ⁵¹ Akwa kukwe nämane tiebe kaibe Ngöbökwe kira, ye mikanina gare kwe nie mtare abko ti bike niere, aisetet ikuwei nuen munkwe: Nitre tödekaka Jesubti ñan krütadre jökrä angwane niara jatadita, akwa Ngöbökwe ni jökrä kwitadi. ⁵² Trombeta jükadi ngö rabadi kä mrä mikakäre gare angwane, nitre tödekaka Jesubti jökrä rikwitadi jötrö ngwarbe Ngöbö diebti, nita okwä kwata metete jötrö ngwarbe, ye kwrere jire ni rikwitadi batibe jökrä se kwrere. Trombeta ngö rabadi, ye ngwane nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani abko rükadita nire jökrä amne ñan krütadreta mda amne, ni tödekaka Jesubti tädi nire nire abko Ngöbökwe kwitadi jökrä arato.

⁵³ Ni ngrabare tä niken ngwarbe, ne täte abko ni ngrabare niken ngwarbe ñakare abko rabadi nikwe. Erere arato, ni ngätä tä ngataen, ne täte abko ni ngätä ngataen ñakare rabadi nikwe. ⁵⁴ Ni rikwitadi jökrä kore angwane, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadi bare:

Gata, Ngöbökwe ma ganaibarera,

aisete ma ñan rabadre jire chi mda, aisetet ni ñakare jire iti krütadre mda. *Isaías 25.8*

⁵⁵ Aisetet Gata, ¿ma di kri abko tä mdente?

¿Tbi tu krübäte kwrere jire, ma krübäte, ye abko tä mdente, Gata? *Oseas 13.14*

abko nieta Ngöbö Kukweibta. ⁵⁶ Ne aisetet kukwe kämekäme nuenta nikwe Ngöbö rüere abtä nita krüte, ne abko tbi tu krübäte kwrere amne, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye köböire kukwe kämekäme tä sribire abko käta ni kukwe kämekäme nuenkä mike gare nie. ⁵⁷ Akwa ni Dänkien Jesukristo, köböire Ngöböta ni die mike kukwe

kämekäme ganaine amne gata ganaine. Yebtä abko nikwe kuin niedre Ngöböye.

⁵⁸ Ne aisetet ti mräkätre tare tikwe, munkwe tödeka ni Dänkienbti, yebtä munkwe nünanka dite jabtä käre köbö kwatirekwatire. Mdakäre abko, sribi ni Dänkienkwe, yebtä munkwe ja kita ja di ngöibti, ñobtä ñan angwane ñan munta sribire ng-warbe kräke.

16

Ja mräkä tödekaka Jesubti kräke ngwian ükaninkrö

¹ Kukwe mdara jire abkobtä ti tö nibi blitai munbe abko krörö: Nitre Ngöökwe, kräke ngwian ükakrötä munkwe, ye abko ja mräkätre tä gätäre Jesu kähti kä Galaciate kákwe ngwian ükarekrö ño tikwe niebare ietre, ye kwrere munkwe nuen abko krörö: ² Käre bämän kratirekratire bämänte, munkwe ngwian mika biare jenena biandre ng-warbe ja mräkätrekrä. Ngwian amne jäandrän nükani nuäi mun kisete, ye erere munkwe dianka biare jenena, bti munkwe üka. Yebti ti rikadre nebe yete angwane, munkwe ñan ngwian ükarekrö ye näire. ³ Mdakäre abko, ti näin nebe yete angwane, nire nire tädi mikani biare munkwe juandre Jerusalén, nitre ye abko kräke tikwe tärä tikadi, bti tikwe juandi ngwian ükakrötä, ye munkwe bian ja mräkätre bobre bobreye Jerusalén. ⁴ Akwa nane ti rikadre Jerusalén ye abko rabadre dbe ne ngwane, ja mräkätre juandre munkwe ngwian mike Jerusalén ye näin tibe.

⁵ Tita juta Efesote nete, akwa ti näin angwane, ti näin käne kä Macedonia. Yebti ti näin nebe mun känti Corintote yete. ⁶ Ye känti ti rabadi

nünentbe bā raire munbe ruen tie, akwa nane kä ñüre näire ti rabadi yete ruen tie. Yebti ti jatadi niken mdente angwane, munkwe ti die mikadi rikakäre ta, abkokäre ti rabadi yete. ⁷ Ti ñan tö näin gwängwarbe, ñobtä ñan angwane ti ñan tö ja tuai jötrö munbe dikarekä kwärä, aise te ni Dänkien tö ne ngwane, ti rabadi nünentbe bā raire munbe yete ja tuakäreta munbe. ⁸ Akwa gwängware abko, ti rabadre Efeso nete nemebe köbö Pentecostés näire, ⁹ ñobtä ñan angwane ni kwati tä ja rüere tibe, akwa gwängware kä tärä kri amne kuin sribikrä tie ni Dänkienkrä nete, aise te ti rabadi bā raire mda nete. ¹⁰ Akwa nane Timoteo rüka mun känti yete angwane, rabadre jáme mun ngätäite, abkokäre munkwe ka ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane tita sribire, ne kwrere niarata sribire arato ni Dänkienkrä. ¹¹ Ne aise te, mun ñakare jire iti käkwe niara mika ngwarbe jae, akwa jatadre jáme ta, abkokäre munkwe die mika, ñobtä ñan angwane tita niara amne ja mräkätre mda mda ngibiare ngäbti.

¹² Angwane ti mräkä Apolos abko rikadre ja mräkätre mda mdabe basare munye abko tikwe ribeba kisere ie, akwa ye ngwane niara ñan tö rababa rikai, aise te ñan rikaba, akwa nehti kä tädira ie angwane, näin nebe basare munye yete.

¹³ Angwane mun abko käkwe ñan dikaka okwä kware amne munkwe nünanka dite tödekabtä ni Dänkienbt. Erere arato, munkwe ja die mika kri nünenkä dite Satana rüere. ¹⁴ Angwane munkwe jäandrän jökrä nuen, ye abko munkwe nuen ja moto kuinbt ni mda mda tarere kwärä.

¹⁵ Ja mräkätre, käne Estéfanas amne mräkä kwe

aibe käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti käne kä Acaya yete angwane, niaratre nikaninbe sribire nitre tödekaka Jesubti kräke, ye tä töre munye ruen tie. ¹⁶ Ne aisetet, niara amne ni mda mda sribikä niaratre kwrerekwrere abko munkwe kukwei mika ütiäte jae, ie ti tö. Erere arato, ni mda mda tö sribire ni Dänkienkrä, ye munkwe mika ütiäte jae. ¹⁷ Estéfanas rükaba Fortunatobe amne Acaicobe ti känti nete, ye abko käi nuäre kri tibta, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe ti moto mikaninta jäme mun diäre. ¹⁸ Ne kwrere arato, ti moto amne mun moto tä jäme niaratre köböire ruen tie, aisetet ni niaratre ne kwrere abko munkwe mikadre ütiäte jae.

Kukwe mrä Pablokwe

¹⁹ Ti mräkätre, ja mräkätre gätäkä Jesu käbti kä Asiate nete käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Aquila amne Priscila btä ja mräkätre mda mda tä ja ükekrö niaratre gwiriete ye käta köbö kuin juen kri mun jökrä kräke ni Dänkien käbti. ²⁰ Ja mräkätre jökrä nete tä köbö kuin juen mun jökrä kräke. Munkwe ja demain kwärikwäri ja moto kuinbti.

²¹ Ti Pablo ne mden käta kukwe mrä ne tike ja kise jenbti munkrä, ti ara käta tärä ne tike rükadre gare munye abkokäre. ²² Nire nire ñan tä ni Dänkien tarere, yebtä Ngöbökwe ngürün mikadre näre, käkwe kitadrekä kärekäre ja okwä bäre mento. ¡Ni Dänkien, ma jata jötrö, ie ti tö! ²³ Ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke. ²⁴ Ti Pablo käta mun jökrä tarere kärekäre Kristo Jesu käbti. Abko kore se. Ne ngörä.

Kukwe kuin ngöökwe

New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

lxx

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe